

VIII. évf. 7-8-9. szám

2018. július-augusztus-szeptember

Komárom-Esztergom megyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamk.hu>
kemlib@jamk.hu

Kiadja a József Attila Megyei és Városi Könyvtár

2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató

Felelős szerkesztő: Szilassi Andrea.

Rovatvezetők: Duba Réka, Erősné Suller Ildikó, Fábián Ildikó, dr. Horváth Géza,
Kissné Anda Klára, Szilassi Andrea.

Design: Török Csaba. **Műszaki szerkesztés:** Szilassi Andrea

ISSN 2062-5782

TARTALOM

Megyei körkép

Kissné Andá Klára (Tatabánya)

Nekrológ (Bartók Gertrud) 4-6. oldal

Nász János (Tatabánya)

Csak természetesen! – VI. öko-olvasótábor 6-10. oldal

Horváth Szabolcs (Tatabánya)

Slam Poetry szeptemberben 11. oldal

Szilassi Andrea (Tatabánya)

Változások a NetNagyi Klub életében 12. oldal

Szilassi Andrea (Tatabánya)

Kultúra interneten keresztül – a szeptemberi NetNagyi Klubról 13. oldal

Hámosné Szőke Anna (Esztergom)

Ungár Dénes érsebesz volt a könyvtár vendége 14-15. oldal

Hámosné Szőke Anna (Esztergom)

Morva Emília, a Máltai Szeretetszolgálat régióvezetője látogatott a könyvtárba 15-16. oldal

Hámosné Szőke Anna (Esztergom)

Jurányi Zsófia fizikus mutatta be az Antarktisz 16-17. oldal

Kerekesné Fuli Anikó (Tata)

„Kell egy kis áramszünet...” 18. oldal

Dollmayer Bea (Tata)

Számítógépes tanfolyamok a könyvtárban 18. oldal

Deák Anikó (Komárom)

Újítások, formabontások és kezdeményezések könyvtárunkban
tavasztól nyárelőig 19-20. oldal

Mi történt a KSZR háza táján?

Fábián Ildikó (Tatabánya)

KemGuru olvasótábor 2018. 21-22. oldal

Geszler Ádám (Ácsteszér)

Olvasótábor Bajnán 23. oldal

Szilassi Andrea (Tatabánya)

Álláskereső digitális eszköztáráról és a virtuális világ veszélyeiről
a tárkányi könyvtárban 24. oldal

Kitekintő

Kissné Andá Klára (Tatabánya)

Green Library Award 2018 – A JAMK elismerésben részesült 25-28. oldal

Szilassi Andrea (Tatabánya)

Digitális befogadás és megosztottság a világban 29-30. oldal

Gyereksarok

Zimonyi Zsanett (Esztergom)

Olvasótábor 2018. 31-32. oldal

Suller Ildikó Tünde (Tatabánya)

Könyvmolyokkal Környebányán. 32-33. oldal

Helytörténet, honismeret

Varga-Duba Réka (Tatabánya)

Sebestyén Lajos emlékére 34-35. oldal

Dr. Horváth Géza (Tatabánya), Kovácsné Svelik Beáta (Almásfüzitő), Rabi Lenke (Komárom)

Használó – Közönség – Közösség

– Helyismeret és kapcsolatépítés az információk áramlásában 35-39. oldal

Óvári Zsuzsanna (Lábatlan)

A víz legendái megelevenedtek 40-41. oldal

Egyesületi élet

Kissné Andá Klára (Tatabánya)

Értékeink a jövőt formálják – Jubileumi vándorgyűlés Keszthelyen 42-45. oldal

Feketsné Kisvarga Anita (Tatabánya)

Élménymorzsák a vándorgyűlésről 45-46. oldal

Kissné Andá Klára (Tatabánya)

A kisplenáris ülés 46. oldal

Feketsné Kisvarga Anita (Tatabánya)

Szemelvények a vándorgyűlés szakmai programjaiból

– Bibliográfiai és Jogi Szekció 46-48. oldal

Kissné Andá Klára (Tatabánya)

Társadalomtudományi és Műszaki Szekció 48-50. oldal

Kissné Andá Klára (Tatabánya)

Mezőgazdasági szervezet 50-51. oldal

Suller Ildikó Tünde (Tatabánya)

Gyermekkönyvtáros Szekció 51-52. oldal

Kissné Andá Klára (Tatabánya)

A záró plenáris ülés 52-53. oldal

Kissné Andá Klára (Tatabánya)

Szubjektív megjegyzések a jubileumi vándorgyűlés kapcsán 53-54. oldal

Sajtófigyelő

Dr. Horváth Géza (Tatabánya)

2018. június 55-59. oldal

Dr. Horváth Géza (Tatabánya)

2018. július 59-60. oldal

Nekrológ (Bartók Gertrud)

KISSNÉ ANDA KLÁRA

*„Okuljatok mindannyian e példán.
Ilyen az ember. Egyedüli példány.
Nem élt belőle több és most sem él,
s mint fán se nő egyforma két levél,
a nagy időn se lesz hozzá hasonló.*

*Nézzétek e főt, ez összeomló,
kedves szemet. Nézzétek, itt e kéz,
mely a kimondhatatlan ködbe vész
kővé meredve,
mint egy ereklye,
s rá ékirással van karcolva ritka,
egyetlen életének ősi titka.”*

/Kosztolányi Dezső: Halotti beszéd/

2018. július 30-án vártam. Új helyzet van, de most rá lenne szükség, ő a profi a területen. Meg kell beszélni, mit és hogyan, hol tartunk, hogyan tovább... De nem jön... Nem tud róla senki, csak hogy Gyulára mentek hétvégén. Most ott volt hagyományörző hétvége – szerepeltek. A telefon nem veszi fel, az sms-re sem válaszol – hiába nézem többször, hátha csak nem hallom az üzenetet. Talán olyan elfoglaltsága van, ami nem engedi? Volt már ilyen.

Délután öt körül munkatársam, Duba Réka hív elcsukló hangon: „*Tudunk Gertiről valamit? Hallottad...?*” Nem. És nem hiszem el! A Facebookon annyi minden van. Ki mondta? Ki látta? Honnan ered? Hol a forrás? Sorban hívnak mások is, késő estig ég a vonal. Nekik sem tudok mást mondani: „... *majd, ha hivatalos helyről*

értesítenek..., holnap majd ott ül az ügyeletben ...” – és reménykedve biztatom magam is. Hosszú az éjszaka, forgolódom. Reggel korán kelek, sietek. Egyenesen a „parkszobába” vezet az utam, de a helye üres... Fáj a bizonyosság. Ez a valóság! „*Azt mondják nincs pótolhatatlan ember. Pedig csak az van.*” – ahogy Mikolasek Zsófia fogalmazott.

Gertrud 2017 júniusában „Az én könyvtáram” projekt tatabányai szakmai rendezvényén. Fotó: Hatvani István

Bartók Gertrud 2015-ben érkezett a József Attila Megyei és Városi Könyvtárba helyismereti könyvtárosnak. Rövid idő alatt akklimatizálódott, mindenkit megnyert. Hamarosan kiderült, hogy kivételes műveltségű, roppant okos, minden helyzetben reális, gyors fellépésre képes. Tiszteltük és szerettük megnyerő modoráért, humoráért. Mindenre nyitott volt. Mintha neki nem okozott volna nehézséget semmi. Akár az előtte tornyosuló feladatok, akár az életmódváltásra kényszerítő betegség panaszkodásra ingerelhette volna, de ő nem az a fajta volt. Megol-

dást keresett és talált. Példátlan teherbírással végezte a dolgát minden körülmények között. Ami másnak már elég volt, ahhoz ő még keregett, és hiba abban sem volt. Helyismereti könyvtáros, szaktájékoztató, remek előadó volt, aki részt vett a kutatásban, a feltárásban, gondozta a cikkadatbázist, belefogott a digitalizálási munkába, elkezdte az aprónyomtatványok feldolgozását. Ha kellett pályázatot írt, ha kellett szakfordítást végzett, rendszeresen publikált. Ápolta az intézményi együttműködést a múzeummal, tartotta a kapcsolatot a megyei kiadókkal, miközben állományt gondozott, gyarapított, leválogatott, részt vett az ügyeletben. Kivette részét ellenőrző bizottsági tagként az egyesületi munkából, és szaktanácsadóként vett részt Az én könyvtáram projektben. Hogy honnan volt ez az energia? Hogy fért bele ennyi minden? Honnan az elhivatottság? ...

Gerti, a tartalékos katona 2018 júliusában.

A kép forrása: B.G. Facebook profilja

Miskolcon született, Debrecenben volt középiskolás, aztán a KLTE-n történelem–latin szakos tanárként végzett, amit megfejtelt az Eszterházy egy informatikus könyvtáros diplomával. Soha nem dicsekedett, hogy tagja volt a Magyar Ókortudományi Társaságnak, a Magyar Patrisztikai Társaságnak pedig alapító tagja. A Szent Ágoston János-evangélium kommentárjának fordításáért elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia Pedagógus Kutatói Pályadíját. Tatabányára Egerből jött, ahol történelmet, latint és ógörögöt tanított a Szilágyi Erzsébet Gimnáziumban, miközben óraadó szeminárimvezető volt a főisko-

lán. Már akkor sem volt ennyi elég neki. Kutatási területe a középkori és kora újkori életmódtörténet volt. Ezt kamatoztatta, amikor később a történelem doktori iskolában középkori és újkori latin, valamint kéziratolvasás kurzusokat tartott. Érdekelte a kísérleti régészet, hódoltság kori oszmán és magyar viselet-rekonstrukciókat készített és tervezett, korabeli recepteket rekonstruált. És míg más szabadidejében olvas, pihen, ő – az általa is alapított – egri Hungari Dzsebedzsi Kulturális és Hagyományőrző Sportegyesület munkáját támogatta. Írászatot, reneszánsz törvívást tanított.

A tatai Patarán 2017-ben. Jobb szélén látható lánya, Révész Ágnes, aki szintén életét vesztette a balesetben.

A kép forrása: B.G. Facebook profilja

A szerelem és pályamódosítás hozta Tatabányára. 2014-ben megismert férje, Zsigmond Péter révén lett tagja a Tata Várának Seymenjei Egyesületnek. 2015-ben a győri barokk esküvőn mondták ki a boldogító igent. Sorra járták az ország hagyományőrző rendezvényeit, ahogy ezen a nyáron is tervben volt...

Fotó: Dallos István. A kép forrása:

<https://www.kemma.hu/kozelet/helyi-kozelet/meg-ma-is-nepszeru-a-konyv-olvasasfelmeres-alapjan-960031/>

Ahogy közvetlen kollégája, Géza búcsúzott tőle: „Két felől égett a gyertya, de a lángjainak sokáig nem kellett volna még összeérnie... de eltörött... Lefordított fotók a szomszéd asztalon, már nincs többé, aki nézze... Rengeteg munka, a naptárban: Gyula, Hajdúnánás... Nagyon nagy csend, miért nem jön? ... ügyeletes lenne... Requiesce in pace!” Gertinek 49 év jutott.

Hiánya felfoghatatlan. Búcsúzik tőle minden kollégája. Emlékét megőrizzük.

Csak természetesen! – VI. öko-olvasótábor

NÁSZ JÁNOS

Öko-olvasótáborunk szerves részét képezi a könyvtári-komplex környezettudatosítási tevékenységünknek, amelyet nem csupán ez a pályázat, hanem a korábbi könyvtárzöldítési prezentációk is szemléletesen érzékeltetnek.

Táborunk alapvető céljai: A környezettudatosság erősítése és érzékenyítése, a tanórán kívüli oktatás-nevelés segítése, közösségfejlesztés, könyvtárhasználatra- és információfeldolgozásra nevelés, hazaszeretetre-, lakóhely- és a környezet szeretetére való nevelés, a nemzeti értékek, hungarikumok, értéktárak megismertetése a diákokkal. Másrészt –a Nemzeti Alaptantervre is támaszkodva – az alapvető kompetenciák közül a digitális, az anyanyelvi, az esztétikai és természetismereti kompetenciák erősítése is hangsúlyos tevékenységünkben a 14-18 éves korosztály számára. Mindezek fókuszában a fenntartható, természetközeli életmód megtapasztalása és átélése állt.

Szakmai programunkat már hagyományosan a bolygónkat és az anyagi mindenségünket alkotó négy alapelemű világunkon, valamint a természet intelligens körforgásán keresztül járjuk be, meghatározott témnapokat választva. Másrészt az ENSZ Fenntarthatósági tervezetének (Agenda 2030) 17 pontját beszéltük meg vázlatosan. Ez utóbbit azzal a szándékkal tettük, mert később ez a korosztály felelősségteljes döntéseket hozhat, vagy akár saját pozitív példákat adhat a bolygónk fenntarthatóságával kapcsolatban. Emellett

a saját korosztályuk ismerete és önismerete, valamint egy lehetséges értékközösség létrehozása állt a tervezetünk középpontjában. Az ötödik szempontunk az volt, hogy minden egyes témánkat áthassa az információk kezelése, a könyvtárunk sokrétű tevékenységének bemutatása és az egyes témákhoz kapcsolódó könyvek, irodalom ajánlása, valamint az iskolákban tanultakhoz kapcsolódó ismeretek felfrissítése. Hatodik szempontunknak pedig a közösségi lét, közös értékeink, az összetartozás, az egészséges nemzeti öntudat érzéseinek erősítését határoztuk meg. A tábori előkészületeket több közös találkozó előzte meg, kisebb természetjárással, beszélgetéssel és a tudnivalók ismertetésével.

Az alábbiakban naplószerűen vázoljuk, hogy mi történt velünk, milyen információkra hívtuk fel a figyelmet, hogyan válhatnak a fiatalok felelős cselekvői a természeti környezetünk megóvásá-
ra, és egyensúlyának fenntartására saját és közösségük életében.

Párkány felé menet. A fotókat Nász János, Nagy Ádám és Fábíán Ildikó készítette

A tábori naplóból

2018. július 16. hétfő

Bár a szállásunkat csak kora délután foglalhattuk el, de az indulást délelőttre tettük, még pedig azért, hogy a csaknem száz kilométeres utat is hasznosan töltsük. Első megállónk Párkányban volt. Gyönyörködhattunk az esztergomi panorá-
mában és közben *iffi*. Gyüszí László helytörténész, igazgatóhelyettesünk történelmi leckét adott nekünk a településről, amely egykor szer-

ves része volt a korábbi megyeközpontnak, érseki székhelynek. Nemcsak városrésze volt, hanem kirándulóhelyként, vadasparkként is szolgált.

Átkelve a Garamon megálltunk az Ipolynál Ipolyszalkán. A település most a szomszédos Szlovákiához tartozik, és csak a folyócska választja el a másik oldalon a magyarországi Letkéstől. Röpké megállásunk alatt hallgathattuk az ízes mátyusföldi akcentust és olyan szófordulatokat, amelyeket mi ritkán használunk, de értünk. Szóba került, hogy mennyi magyar ember rekedt a határainkon kívül, és ma is mennyire fontos a környező országbeli magyarokkal a kapcsolattunk. Akármilyen nemzetiséggel és származással is rendelkezünk, de minket, a kárpát-medenceiket összetart egy közös öntudat. Az Ipolyon átkelve, Damásdnál, a folyó árterületi legelőjén bivalycsordát láthattunk egyfajta ökológiai harmóniában.

Márianosztrán a pálosoknál

Következő megállónk a Szob közelében lévő Mária forrásnál volt, ahol megismerkedhettünk a Börzsöny csaknem ötszáz forrásának egyikével. Az ott kifüggesztett ismertetőn elolvashattuk a forrás, a helyi fakitermelés, a bányászat és a szállítást segítő erdei kisvasutak történetét. Innen már csak pár kilométer volt Márianosztra, ahol a pálos rendházat néztük meg. A pálosok az egyetlen magyarországi alapítású rend, amely nemrég térhetett csak vissza. A templomban egy negyedórás csendkúrárt tartottunk, a kinti nagy melegből bejőve jól esett egy kis elvonulás.

Tábori helyünket elfoglalva megcsodálhattuk a bennünket körülölelő Börzsöny hegyeit, hiszen a

hegység szívében kaptunk szállást, és élveztük a dús, hűvösebb levegőt. Az esti megosztókörünket a tábortűznél tartottuk, és megismerkedtünk a heti programunkkal. A táborvezető, a könyvtár ökológiai felelőse a Földünkről, az egységes, de törekeny ökológiai rendszeréről beszélt. Arról, hogy mennyi energiaforrás áll rendelkezésünkre, és mennyi a megújuló köztük. Kerestünk példákat a megújulókra, és beszéltünk arról, hogyan használhatjuk fel azokat mindennapi életünkben. Megismerkedtünk az úgynevezett *túlhasználati, túllövési nap* fogalmával is. A bolygó egész éves energiaforrásait sajnos augusztus másodikáig tudja megújítani, a többit már a jövőből vesszük el, a következő generációktól. Éppen ezért fontos erről beszélni. Szükség van tehát a mi saját gondolkodásunk átformálására, hogy megértsük, milyen következményei lehetnek a globális felmelegedésnek és hogyan tudunk alkalmazkodni ehhez.

2018. július 17. kedd

Ezt a napot eredetileg a víz napjaként jelöltük meg, de az időjárásra tekintettel felcseréltük a harmadik napunk témájával. Délelőtt és délután is a szabadban tartózkodtunk; két kézműves foglalkozást tartottunk. Állati eredetű bőrökből, majd növényi anyagokból készítettünk díszeket, karkötőket. Olyan anyagokból, amelyekkel a természet megajándékozott bennünket. A két foglalkozásvezető: Révész Ágnes és Duba Réka kitett magért. Szeretteinknek is készíthettünk igazi börzsönyi ajándékokat – anélkül, hogy boltba kellett volna mennünk. Kora este a 4 elemről, a természetben megjelenő formáiról és hatásairól hallgattattunk meg a szabadban előadást Nász János jóvoltából. Számos könyvajánlás és filmcím is elhangzott, hogy majd jobban elmélyedjünk ebben. Kisebb kerülővel, a hegyen át megtekintettük a közelben lévő Kóspallagot, és megismerkedhettünk rövid történetével. Az egykori pallagot, azaz a favágók tanyáját, kis tisztását tót (szlovák) lakossággal telepítették be, akik fakitermelést végeztek.

Este a tábortűznél, a napi megosztókörünkben az ENSZ Fenntartható Fejlődési Célok 17. prog-

ramja közül az első három pontjának vázlatos áttekintését követően megvitattuk azt, hogy mit tehetnénk a szegénység felszámolása, az éhínség megszüntetése, az egészséges élet és jólét biztosítása tekintetében. Felhívtuk a figyelmet arra, hogy 2030-ra az itt lévők diákok felnőnek, jelentős hatással lehetnek környezetükre felelősségteljes felnőttként. Saját példát mutatva megpróbálhatják pozitív irányba terelni, megváltoztatni a környezetüket, világunkat. Minden egyes gondolat, cselekedet, minden ember számít. Ne várjuk el azt, hogy mindent majd felülről oldanak meg helyettünk! Kiemelten fontosnak tartottuk, ezért felhívtuk a figyelmet a tudatos táplálkozásra, és a természetbarát élelmiszerek, italok választására.

Csak tiszta forrásból

2018. július 18. szerda

Megjött a megjósolt eső, de nem is akárhogyan. Így a kisszobákba szorultunk, de kaptunk rá lehetőséget, hogy együtt tudjuk folytatni természeti utazásunkat – még ha csak verbálisan és vizuálisan is. Napi két témakörünk a víz és a természet intelligenciájának felfedezése volt. Bolygónk vízalapú, és Magyarország víznagyhatalom a föld feletti és -alatti készletét tekintve. Ennek megőrzése hatalmas felelősséggel jár. Példákat kellett keresnünk hazánkban fellelhető gyógyvizeinkről. Megdöbbentő, hogy mennyi van, és hogy mennyire segítik a gyógyulást. Előadást hallgathattunk meg *A természet intelligenciája* film kapcsán a táborvezetőnk jóvoltából. Számos példát kaphattunk arról, hogy a teremtés és az életünk nem lehet véletlen, hiszen minden, ami van, amit megtapasztalunk, azonos mintákon szerveződik, és minden életforma összefügg

egymással. Bár a darwini modell kisméretben működik, egészében a természet rendező és intelligens terve működteti a világunkat. Ezt a filmet egyébként a megyei könyvtárhoz módszertanilag tartozó KSZR könyvtárak közül számosan levetítették.

A másik témánk kapcsán beszéltünk a vízlábnyomunkról. Az Internet segítségével kaptunk erről szemléletes információt. Egy ember naponta egy fürdőkádnyi vizet (144 liter) használ el átlagban. Táplálékaink előállításához, eszközeink, nyersanyagaink létrejöttéhez és kiaknázásához rengeteg vízre van szükség, ugyanakkor egymilliárd ember nem jut tiszta vízhez – javarészt a környezeti szennyeződéseknek köszönhetően.

Esti körünkben az ENSZ fenntarthatósági pontjai közül az élethosszig tartó tanulásról, a nemek közti egyenlőségről és a vízhez és tisztasághoz való viszonyunkról beszélgettünk.

A Börzsöny szívében

2018. július 19. csütörtök

Csütörtöki napunkat Nagy Ádám PR munkatárs a fiatalok számára igen hasznos előadásával kezdtük: *Kritikus gondolkodás és tudatos információkeresés a neten* címmel. A korunkra jellemző információrobbanásban még egy felnőttnek is nehéz eligazodni, nemhogy egy alakuló személyiségnek. Az álhírek, a fiziológiai, lelki ráhatások és befolyásolások, a szélsőséges megnyilvánulások egyre nagyobb teret kapnak a szociális hálón. Éppen ezért is volt fontos a sok példával kísért, szemléletes, de élvezetes bemutató. Ebéd

előtt szólások és közmondások keresése volt a feladat, a négy elemmel (Föld, tűz, víz, levegő) és a négy évszakkal kapcsolatban. Értelmeztük is azokat.

Természeteset csak természetes anyagból

Kora délutántól estig kirándultunk az igazi Börzsönybe. Busszal leutaztunk Kismarosra, majd onnan kisvasúttal Királyrétre. Élveztük az érintetlen vadont, megmutatták magukat magas hegyeink. Beszélgettünk a vulkanikus táj kialakulásáról és a történelmi nevezetességéről: egykor királyaink kedvenc vadászterülete volt ez a táj. A zöld turistajelzést követve, egy nyári zivatart is átélve gyalog mentünk a Kisinóci turistaházhoz.

Este a megosztókörünkben a 17 pont közül a mértéktelen iparosításról, számos társadalmi és kulturális egyenlőtlenségről, és a települések fejlesztéséről, valamint a környezeti harmónia megtartásáról osztottuk meg véleményünket.

2018. június 20. péntek

Dél előtt ismét *Nagy Ádám*mal beszélgettünk, miközben megnéztük a: Fair Trade, True Cost, Fast Fashion című filmet. A fogyasztói társadalom nem tudja, hogy milyen körülmények között állítják elő – főleg Ázsiában – a divatos termékeket. Szezononként cserélgetik a divatot, miközben ott az emberek egy tál rizsért, egészségtelen körülmények között dolgoznak. Egyre többen lépnek fel a tisztességes kereskedelem nevében a gyorsan változó divattal szemben. Mindenestre jó tudni, hogyan készülnek el termékeink. Kell, hogy ez a tudatos vásárlásra ösztönöz-

zön bennünket. Délután a helyi értékekről, magyar értékekről, hungarikumokról beszélgettünk. Megyei értékeinket a könyvtárunk honlapjáról szemléltük meg, közöttük a természetiket is.

Ezt követően a X, Y, Z generációkról volt szó. Fontos, hogy a generációknak ismeretük legyen önmagukról és a kulturális szokásokról, továbbá arról, miben térnek el, és miben egészíthetik ki, segíthetik a többieket. Tari Annamária könyvét használtuk fel erre egy kis szinopszist készítve belőle. A *Vad Magyarország – vizek birodalma* című filmet előzetesen ajánlottuk, és ennek okán beszélgettünk a természet körforgásáról, a négy évszokról. Ezekkel kapcsolatosan kerestünk verseket a Magyar Elektronikus Könyvtárban.

Esti megosztókörünkben a globális éghajlatváltozásról és annak okairól, következményeiről beszélgettünk. Szó esett arról is, hogy az óceánok, erdők milyen szerepet játszanak az életünkben.

A túlfogyasztás hatásairól

2018. július 21. szombat

2017-2018 állatairól, növényeiről beszélgettünk a könyvtár öko-cikk bázisát használva, hiszen ott ezekről már olvashattunk és az öko-totónkban is hasznosíthattunk az itt szerzett ismereteket. Kerestünk rá példákat az Interneten is kihangsúlyozva a digitális ismeretszerzés fontosságát napjainkban. Majd háztartást zöldítettünk. A lehető legkevesebb vegyszermentes háztartást kellett összeállítanunk, elég sok jó tanácsot kaptunk, az ecet, a szódabikarbóna, mosódíó és mások használatával kapcsolatban. A kora délutáni előadá-

sunkat Nász János tartotta a könyv, könyvtár információ és az ökológiával kapcsolatban. Lazításképpen könyvek keresése az elektronikus katalógusban volt a feladat a környezettudatosság jegyében: 4 csapat 4 elem 4 évszakot alkotva pontoztuk egymást. Majd felkészültünk az esti különleges túránkra.

Éjszaka az erdőben volt egy izgalmas program, egy helyi lelkes öko-csapat szervezésében, mivel ebben a kistérségben és a környékbeli falvakkal szép számban vannak öko-közösségek így lehetőség nyílt egy éjszakai túrára. Szilveszter volt a túravezetőnk és sötétedéskor indultunk el egy ösvényen. Bevetettük magunkat az erdő kellős közepére. Több megállót és próbát is kiálltunk ott. Csöndben hallgattuk az erdő esti hangját, majd egyenként is megtettünk egy jó darab távolságot, leküzdve félelmeinket. Végül a kétórás túrát követően kiérve egy tisztásra az éjszakai csillagokban gyönyörködünk. Megismerkedtünk a nyáriesti csillagképekkel. Az erdőben talált gombákról is esett szó, róka-gomba, őzláb, gerebengombát találtunk. ezeket másnap délelőtt behasonlítottuk az általunk hozott gombahatározóban. Hát nem árt javítani kozmikus világképünkön sem. A könyvtárak számos csillaghatározót kínálnak, hogy jobban el tudjunk igazodni. A régiségben, amikor még nem álltak rendelkezésre navigációs eszközök a csillagállások alapján tájékozódott az emberiség.

Könyvtár a természetben

2018. július 22. vasárnap

Összepakoltunk és kitakarítottunk magunk után. Mindent úgy hagyunk, ahogy kaptunk. Az öko-ember nem hagy maga után nyomot és rendben köszöntünk el.

A tábor értékelése az utolsó délelőttünkre maradt, körbementünk mindenki kapott szót. A sok dicséret mellett voltak kritikai hangok is, de így őszinte a vélemény és nemcsak az a fontos, hogy milyen új tapasztalatokra tettünk szert, hanem a jövőt tekintve mit javíthatunk mindezekben. Ami lényeges, hogy egy igen összetartó kis ökocsapat kovacsolódott össze. A tábor követő hétvégén a kis csapat összejött az egyik táborlakó meghívására és estébe nyúló jókedvvel elevenítették fel az együtt átélt élményeket.

Zárókép a Kisinóci turistaház előtt

nka
Nemzeti Kulturális Alap

**Táborunk megvalósítását a Nemzeti Kulturális Alaptól elnyert támogatás tette lehetővé.
(NKA 201108/1606)**

Slam Poetry szeptemberben

HORVÁTH SZABOLCS

Másodszorra is megrendeztük a JAMK Poetry Slam to School versenyünket. A fiatalok – ahogyan tavaly is – arról beszéltek, hogy mit tanultak az iskolában és azon kívül, az „élet iskolájában”.

Az est műsorvezetője *Turbuk István 'Steve'* volt, aki nagyon izgult. A rövid bevezetőm után Steve vette át a szót, és ismertette a szabályokat. Szükség volt rá, hiszen akadt olyan versenyzőnk, aki először szerepelt slam poetry versenyen. Ezt követően Steve két slam-mel nyitotta meg a versenyt.

A pécsi fiatalember elsőként az újonc *Pál Sándor* sorsolta ki első szereplőnek. Ő egy rövidebb művel – már-már rap-nek is mondható szöveggel – készült. Sándorral a versenyt megelőző napokban hosszasan beszélgettem. Úgy tűnt, nagyon szeretné művelni ezt a műfajt. Mint megtudtam róla, több mint tíz éve foglalkozik szövegek írásával, de eddig közönség előtt bemutatkozni még nem volt lehetősége. A slam neki még kicsit ismeretlen műfaj volt. Bár szerzett pontszámai elmaradtak a többiekétől, elmondta, hogy sokat tanult a többiektől.

Ezután következett *Téglás Bence*, aki nem hagyta ki iskolai problémáit a szövegéből. Utána *Kozsán Leó* lépett a mikrofon elé. Legutoljára *Taizs Gergő* jött ki szerepelni. A versenyzők közül ő volt az egyetlen, aki kihasználta a maximális három percet. Gergő már többször volt nálunk műsorvezető. Eddig két versenyen lett első, kétszer pedig második helyezett. Számítani lehetett rá, hogy valószínűleg nyertes lesz – így is történt. A harmadik győzelmét is besöpörte ezen az estén.

Ezúttal sem alakult ki holtverseny a versenyzők között. Ezt követően – ahogy az lenni szokott – az Open Microphone percek következtek. Tartottunk tőle, hogy esténk rövidre zárul a kevés jelentkező miatt, ezért igyekeztünk minél több szöveget elmondani. A versenyt megelőző napokban több korábbi versenyzőnkkel is felvettem

a kapcsolatot, (hátha a verseny híre nem jutott el hozzájuk) és invitáltam őket erre a programra. Sajnos a többség nem ért rá, gólyatáborban voltak. Eerre a programpontra többnyire szöveggel készültek versenyzőink – jómagam is. A hamarosan bemutatásra kerülő **Messzi tájakon** c. kötetemből adtam elő a leghosszabb és a legszemélyesebb alkotásomat.

Turbuk István 'Steve' Fotó: Török Csaba

A versenyben *Taizs Gergő* (28,9 pont) lett az első helyezett, aki egy 5000 forint értékű bowling jeggyel és egy CD-vel lett gazdagabb. A második helyet *Kozsán Leó* (28,5 pont) szerezte meg. A harmadik helynek *Téglás Bence* (27,1 pont) örülhetett, akinek ez volt az első dobogós helyezése nálunk. A különdíjnak, az ajtódísznek pedig az újonc *Pál Sándor* (19,0 pont) örülhetett.

Versenyzőinkkel legközelebb november 16-án találkozunk. Akkor az ötödik Slam Beszél versenyünket fogjuk megrendezni. Egy különleges verseny várható, mivel októberben lesz kétéves a tatabányai Slam Poetry. Meghívtuk az eseményre az első alkalom műsorvezetőjét, *Csider István Zoltánt*. Bízunk benne, hogy a régi, megszokott erős mezőny jön majd el közénk Hetesi Juliával, Somogyi Csabával és Borsos Bencével.

Összesített táblázat az eddigi eredményekről:

<https://www.facebook.com/JAMKPoetry/photos/a.1821906461230920/1821906481230918/?type=3&theater>

Változások a NetNagyi Klub életében

SZILASSI ANDREA

Szeptemberben (hosszabb szünet után) ismét találkoztak a tatabányai netnagyik – immár a központi könyvtárban. Szakítottunk korábbi szokásainkkal és a Népház utcai helyszínnel. A központi könyvtár több szempontból is alkalmasabb a klubprogramokra, még ha nem is olyan esztétikus a környezet. A látogatók szempontjából feltétlen előny, hogy a központi könyvtár a buszpályaudvar és a vasútállomás közelségében található, tehát jobb a közlekedés feltételei. Nem utolsó sorban pedig akadálymentes a bejutás az épületbe. Ugyancsak változás, hogy szombatról hétfőre kerültek át a rendezvények.

Az új helyszínen nagyobb szerepet kap a közvetlen eszközhasználat az előadás és a beszélgetések mellett. Nemcsak a szokásos, spontán böngészésre gondolunk, hanem például online vetélkedőkre, vagy egyéb feladatmegoldásra az elhangzott előadás témájához kapcsolódóan.

Fotó: Szilassi Andrea

Szintén változás, hogy megújult a klub webhelye¹ – részben emlékeztetve a régi, statikus honlap dizájnására. Az új webhely egy WordPress sablon átformálásával, bővítmények integrálásával jött létre. Február óta építem, és júliusban történt meg a csere a netnagyiklub domain név alatt. Nagy előnye, hogy böngészőből és okostelefonon keresztül is szerkeszthető, nemcsak egy adott számítógépről. Reszponzív, vagyis

okoseszközökre optimalizált megjelenésű. Technikai újdonság még az eseménynaptár, a címkelfelhő, valamint a GDPR-nak megfelelő adatvédelmi rendszer, továbbá a reCaptcha ellenőrzéses feliratkozások és a webhelybe ágyazott űrlapok. A webhelybe integrált hírlevélszoftver nagyon tetszetős formai megoldásokat és szerkesztést könnyítő ötleteket kínál. Újdonság még a vélemények, kommentárok írásának, moderálásának lehetősége. Tetszésnyilvánításokra és megosztásokra is lehetőség van az oldalakon.

A kevésbé változó tartalmakat a menüből közvetlenül lenyitható oldalakra tettem. A folyamatosan bővülő bejegyzések a [Digitális világunk](#) menü cikkfolyamából érhetők el. Ezen az oldalon ismeretterjesztő írások olvashatók a klubban elhangzó előadásokról és egyéb témákról. Ez a válogatás automatikusan tovább gördül vízszintesen, de függőlegesen is áttekinthetőek a cikkek egy-egy rövid betekintővel. Az eseménynaptár a klubprogramok mellett tartalmazza egyéb, vidéki ismeretterjesztő előadásaim eseményeit is, továbbá a heti tanácsadások idejét. Az oldalsávon képes tartalomajánlók és címkelfelhő segítik a látogatókat a tartalom áttekintésében.

A kép forrása:

<http://www.netnagyiklub.hu/2018/07/14/tabletsuli-a-netnagyiklubban/>

Nem került át az új felületre a régi honlap tartalmának jelentős része, habár sokan hiányolták ezt email-ben (pl. diavetítések, videók, animált gif képek, tanfolyami hallgatók fotógalériája). Ennek egyik oka a tartalom elavulása, a másik pedig a GDPR-val beköszöntő szigorú adatvédelmi szabályozás.

¹ www.netnagyiklub.hu

Kultúra interneten keresztül –a szeptemberi NetNagyi Klubról

SZILASSI ANDREA

Egy újszülöttnek minden új - tartja a mondás. Ezt is figyelembe véve, a szeptemberi előadás témáját nagyrészt a kevésbé jártas szenior internetezőknek szántuk. Az elhangzottakhoz készült egy öt feladatból álló online feladatlap a Redmenta webhely segítségével, amelyet az eszközhasználatban gyakorlottabb résztvevők figyelmébe ajánlottunk. Ezt számítógép mellett okostelefonnal és tablettel is megoldhatták a vállalkozó szellemű vendégek. Hibátlan válaszaikért jutalmat vehetett át *Véber Rozália, Govor Marianna, Csáki István és Tamásné Tóth Gizella.*

A kultúra széles spektrumából a film, a zene és a kiállítások kerültek napirendre a szeptemberi rendezvényen

A filmeknél foglalkoztunk a szabadon hozzáférhetőekkel és az előfizetést igénylőkkel egyaránt. Senki sem fizet önként olyan szolgáltatásért, amelyet ingyen is megkaphat. Mindkettőnek van azonban előnye és hátránya is. A szabadon hozzáférhető filmek linkjei gyakran kérészerűek, csak rövid ideig érhetők el. Hibás hivatkozás nemcsak a feltöltő döntése alapján, a film eltávolításával jön létre. Legtöbbször szerzői jogi panaszok miatt távolítja el a webhely üzemeltetője. A kép minősége is gyakran kifogásolható ezeknél a filmeknél. Viszont feltétlen előny, hogy az interneten fellelhető bőséges kínálatból biztosan találhatunk bennünket érdeklő filmeket, sorozatokat, amelyeket ráérő időnkben megnézhetünk. Felhívtam a sorozatkedvelők figyelmét arra, hogy ezeknél a filmeknél a széria és az epizód számát is meg kell adni, ha konkrét filmeket keresünk, pl. S03E21. Ennek kapcsán szóba került a Facebookon található sok zárt csoport, amelyek

különbéféle sorozatok rajongói, vagy akár a török filmek kedvelői számára jöttek létre. Ezek előnye, hogy a legújabb, külföldi televíziókban vetített sorozatokhoz is készítenek feliratozást a nyelvet beszélő önkéntesek, ennek hiányában automatikus fordítással vannak feliratozva. Több érv is szól azonban a filmes előfizetések mellett. Jómagam kipróbáltam már többet is, így tapasztalataim alapján beszéltem a MyTv Telenor, az HBO Go, a Netflix és a Filmbox Live szolgáltatásairól. Beszéltünk még az internetes zenehallgatás ingyenes és előfizetési formáiról is, például a YouTube-ról és a Spotifyről.

A program során levetítettük a [Vivid Sydney](https://www.youtube.com/watch?v=6DXMK2y6n9s) 2016-os eseményének rövidített filmjét. Az évente megrendezett fesztivál központjában a fény, a zene és különféle ötletek összehangolása áll. Ezt a produkciót az operaház „vitorláira” vetített látvány és a zene adja, de más alkalmakkor a házfalakat is mesés jelenetek, színes fények borítják. A kép és a videó forrása: <https://www.youtube.com/watch?v=6DXMK2y6n9s>

Ezt követően a [Google Arts & Culture](https://www.google.com/culturalinstitute/) webhely kínálatából mutattam be ízelítőt. 6000-nél is több kiállítás érhető el a portálon keresztül, köztük igazán különlegesek is – érdemes felfedezni őket. Megnéztünk például a Street Arts kiállításokból párat, mivel ez egy viszonylag új művészeti ág, és helyhez kötöttségük miatt kevésbé közismertek alkotásai. Az online feladatlapot is a Google virtuális kiállításaira építve állítottam össze. A webhelynek applikáció-változata is van.

Ungár Dénes érsebész volt a könyvtár vendége

HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA

Az Esztergomi Helischer József Városi Könyvtár **Köztünk élnek** sorozata őszi évadának első meghívott vendége a népszerű *Ungár Dénes* orvos volt. A doktor úr számos kollégája és betege eljött a beszélgetésre, könyvtárunk teltházas volt az eseményen, sokaknak ülőhely sem jutott.

Sinkó Gyula beszélgetett Ungár Dénessel a délután folyamán. A fotókat Steindl Nóra készítette

1960. augusztus 27-én született Balassagyarmaton. 14 éves koráig Kemencén, egy gyönyörű fekvésű palóc falucskában élt. Apja 20, anyja 18 éves volt, amikor megszületett. Kemencét tekinti máig szülőföldjének.

Az általános iskolában, ahová járt, közel 300 gyermek tanult. Továbbtanulási lehetőség a környékbeli városok középiskolaiban volt. Kedves plébánosa és pártfogója, valamint szülei javaslatára az esztergomi Temesvári Pelbárt Gimnáziumban végezte tanulmányait. Az esztergomi iskolá-

ban eltöltött négy év élete egyik legszebb időszaka volt, vallotta meg. Példamutató tanárai és remek pedagógiai érzéssel megáldott prefektusa biztosították a megfelelő légkört. Legtöbb barátja is ebből a körből származik. Édesanyja továbbtanulásához annak idején a nagyszülők nem járultak hozzá. Ezért ugyanabban az évben, Dénes apjával és nagybátyjával együtt ő is esti tagozaton kezdte el gimnáziumi tanulmányait. 1978-ban együtt érettségizett a család. További tanulmányait a Semmelweis Egyetem Általános Orvosi Karán folytatta.

1978-ban megismerkedett egy nagyon kedves gyógyszerészhallgatóval, akivel 5 év múlva házasságot kötött. 1985-ben született Kristóf, 1986-ban Bálint és 1988-ban Eszter nevű gyermeke. Nagy tisztelettel és szeretettel beszélt feleségéről, akinek a nyugodt családi háttérét köszönheti.

Hobbija a gitározás és a labdarúgás; a Porga Kupán is rendszeresen szerepelt.

1984. szeptemberében avatták általános orvossá. Október elsején lépte át az esztergomi kórház „küszöbét”, és Mátyus Lajos Főorvos Úr hathatós támogatásával a sebészeti osztályon kapott állást. 1989 márciusában általános sebészeti szakvizsgát tett, majd egy év múlva a Városmajori Ér- és Szívsebészeti Klinikára került, hogy érsebészeti szakvizsgát tegyen. Két évet dolgozott és tanult Budapesten, majd a szakvizsgát követően, 1992-ben a Leuveni Egyetem Érsebészeti Tanszékén tölthetett el három hónapot. Rövidebb tanulmányutat tett még Magyarországon; a miskolci és az ajkai érsebészen dolgozott egy darabig. Ezekben a kórházakban valamilyen speciális tevékenység folyt,

vagy pedig olyan műszerrel dolgoztak, amivel addig nem találkozott. E rövid kitérőktől eltekintve Esztergom és környékének betegellátása volt a feladata, különös tekintettel az érbetegségekre.

dr. Ungár Dénes

A beszélgetés során emberközelivé tette a sebészetet. Beszért a kórházi felszereltség hiányosságairól és azokról az élethelyzetekről, amikben fel kellett, hogy találja magát.

A műtétekhez szükséges kalapgumit és a horgoló-tűt például a helyi rövidáruboltban maga szerezte be. Közel harminc év sebészti tevékenysége után fellépő betegsége további sebészeti ténykedést nem tett lehetővé, ezért a Megyei Kormányhivatal Rehabilitációs Ellátási és Szakértői Osztályára kérte áthelyezését.

30 év alatt évi 300 nagyműtétet végzett el. A kisműtétekkel együtt összesen tízezer körüli számot kapunk. Pályafutása alatt olyan betege nem volt, aki ne épült volna fel a műtétjéből. Sokszor

orvoskollégái is megkérték, hogy ő műtse meg őket. Rendkívül jó humorú, kedves és nagyszerű embert ismerhettünk meg személyében. A beszélgetést újranezhetik a könyvtár honlapján keresztül a [Médiatár](#) fülre kattintva.

Morva Emília, a Máltai Szeretetszolgálat régióvezetője látogatott a könyvtárba

HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA

A **Köztünk élnek** sorozat őszi évadának második vendége *Morva Emília*, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat közép-magyarországi régiójának vezetője volt. *Sinkó Gyula* beszélgetett vele. *Várady Eszter*, a könyvtár igazgatónője volt kollégaként üdvözölte őt, hiszen Emíliának első munkahelye az érettségi után az esztergomi könyvtár volt, ahol két évet dolgozott. Esztergomban a Szenttamás hegyen él férjével, aki mentőtiszt. Három felnőtt gyerekük van, a lányok Budapesten élnek, Benedek Pécsen egyetemista.

Édesanyja családja sváb, édesapja családja felvidéki magyar. A szüleitől hozott két eltérő kultúra találkozása mindkét fél részről alkalmazkodást és együttműködést kívánt. 8 éves koráig Nyergesújfalun élt. Dorogon érettségizett, főiskolára Esztergomba járt. Később tanult az ELTE-n, a Corvinuson és a Károli Gáspár Református Egyetemen. Az esztergomi könyvtárban töltött idő alatt sok tapasztalatot szerzett. Itt kóstolt bele a munkaszociológiába és élte át, hogy a munkahelyi szocializáció során tanuljuk meg, hogy a munkahely mit vár el tőlünk, és azt hogyan kell teljesítenünk. Dolgozott még a Megyei Levéltárban, a Relabor KFT-ben, ahol a fogyatékos emberekkel foglalkozott. A Kolping Szakoktatási Iskolában hátrányos helyzetű gyermekeket tanított. Jövőre lesz 20 éve, hogy a Máltai Szeretetszolgálat munkatársa lett. Jelenleg a Szeretetszolgálat budapesti, közép-magyarországi vezetőjeként dolgozik.

A hit védelme és a szegények szolgálata – több mint kilencszáz éve ez minden szervezetük jelmondata a világon. Napjainkban ugyanolyan fontos a hit védelme, mint régen. Ma példamutatással, a szegényekhez, bajbajutottakhoz való odafordulással, szeretettel próbálnak szolgálni.

A segítségünkre szorulóknak száma sajnos nem csökken, és ez egyre több erőfeszítésre kényszeríti a Máltai Szeretetszolgálat munkatársait. A mai kor elvárásai szerint végzik munkájukat, amelynek legfőbb értékei a közösség ereje, a feladathoz való alázat, a magas szintű szakmai felkészültség – de talán a legfontosabbként a rászoruló ember valódi szolgálata.

Morva Emíliával Sinkó Gyula beszélgetett.

Fotó: Steindl Nóra

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a tagjai és más, önkéntes közreműködők ellenszolgáltatás nélkül felajánlott munkáját megszervezve, adományokat gyűjtve és szétosztva segíti a nélkülözőket, rászorulókat abban, hogy az alapvető emberi és a magyar jogrendben is elismert jogaikból adódóan minél nagyobb mértékben hozzájussanak szükségleteik kielégítéséhez.

A Szeretetszolgálat a rendelkezésére álló források ésszerű felhasználásával – fajra, nemre, nemzetségre, vallási, politikai vagy bármely más meggyőződésére való tekintet nélkül – kizárólag a rászorultság alapján és mértékéig nyújt támogatást. Ma Magyarországon kétezer ember dolgozik a Szeretetszolgálatnak.

Emília először az országos idősgondozás hálózatának kialakítását kapta feladatul, manapság a gyerekházak kialakításán dolgozik. 2013-ban munkája elismeréseként Budapestért-díjat kapott. A Budapestért-díj a Fővárosi Önkormányzat által adományozott díj, amely bármely területen végzett kiemelkedő tevékenység elismerésére szolgál.

A beszélgetés végén azzal búcsúzott, hogy figyeljünk oda a környezetünkben lévő embertársainkra. A beszélgetést megnézhetik a könyvtár honlapján keresztül a [Médiatár](#) fülre kattintva.

Jurányi Zsófia fizikus mutatta be az Antarktisz

HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA

Az Esztergomi Helischer József Városi Könyvtár Könyvtári beszélgetéseinek szeptember 24-i vendége Jurányi Zsófia fizikus volt. A Baranya megyei Kistótfaluból jutott az Antarktiszra. Jelenleg az aeroszolk optikai tulajdonságaival foglalkozó légkörfizikus. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karán 2006-ban fizikus diplomát szerző, majd a zürichi műegyetemen, az Eidgenössische Technische Hochschule-n doktorál, továbbá ezzel párhuzamosan a Paul Scherrer Intézetben aeroszol-fizikával foglalkozó kutató munkát keresve kötött ki a jeges kontinensen. *“Megpályáztam egy állást, elhívtak interjúra, és fölvettek a német Alfred Wegener Intézetbe két évre tudományos munkatársnak. Kifejeztem avval a céllal, hogy a 37. antarktiszi áttelelő csapat tagja legyek”.* A német Neumayer III. állomáson dolgozott 14 hónapig a magyar fizikus.

A nyári szezon novembertől februárig tart a sarkkutató állomáson. Ebben a napsütötte időszakban van rendszeres repülő közlekedés, és körülbelül ötvenen népesítik be a lábakon álló, kissé futurisztikus hatást keltő bázist. *“Mindenféle kutató van itt expedíciókon, ezen kívül a technikai személyzet is jelentős, akik az állomást tartják karban. Minden évben meg kell emelni majdnem minden építményt, hogy ne lepje el a hó, az egész éves ellátmányt is le*

kell rakodni hajókról, és az állomásra szállítani. Aztán február második felében, az utolsó repülővel mindenki eltűnik, és marad az aktuális áttelelő csapat.”

Jurányi Zsófia

Az áttelelést érdemes szó szerint venni: az állomáson maradók kilenc hónapig, az első repülőjáratig teljesen el vannak vágva mindentől, csupán internetes és rádiós összeköttetésük van a külvilággal, miközben odakint tombol az antarktisi tél. Ha olyan komoly gond adódna, melyhez a külvilág segítségére lenne szükség, arra bizony két hetet kellene várni ebben a téli időszakban. Ilyesmire szerencsére nem került sor a Zsófi ott töltötte idő alatt. Az áttelelő csapat létszáma általában 9 fő, de most 12-en voltak a Neumayer III-on, mert egy filmes csapat is a kutatókkal telelt: az NBC a környéken élő népes pingvinkolóniáról készítettek filmet.

A kilencből két fő: egy mérnök és egy elektrotechnikus azért felelnek, hogy minden üzemeljen az állomáson, legyen áram, fűtés, víz, működjenek a motoros szánok. Van egy nosztalgiából még mindig rádiósnak nevezett, de valójában számítástechnikai szakember, aki a kommunikációért és a számítógépparkért felelős. Van egy szakács is, aki a főztjével sokat tesz a jó hangulatért. Az állomás vezetője egyben orvos is; sebész, aki szükség esetén meg is operál bárkit. Rajtuk kívül négy kutató dolgozik az állomáson – köztük a magyar fizikus.

Zsófi a légkörkémi mérőállomásért volt felelős. A levegőben csak nyomokban előforduló gázokat (pl. szén-dioxid, metán, nemesgázok) és aeroszolókat mérték. Ezek mind hatással vannak a klímánkra, ezért fontos a hosszútávú megfigyelésük. Amíg például Európában nagyon sok helyen vannak ilyen mérőállomások, addig az Antarktison nagyon kevés mérés született eddig. Ezáltal még értékesebbek az ott mért adatok. Egy aeroszol részecske méretétől és kémiai összetételétől függően nagyon különbözően tud viselkedni a légkörben. Lehet, hogy hűteni fogja a légkört, de akár fűtheti is. Ha az aeroszollokkal kapcsolatos légköri folyamatokat jobban értenénk, akkor a klímaváltozás mértékét is pontosabban lehetne megjósolni.

Zsófi az általa készített képekből érdekes, színes bemutatót tartott a közönségnek. A nagyszerű képek alapján igen megszerettük a császárpingvineket, akiknek a költési időszakát figyelemmel kísérték, illetve Weddell-fókákkal és Adéliepingvinekkel is találkoztak. Zsófi nagyon szeretett az Antarktison lenni, szívesen visszamenne más-kor is.

Kedves, nyitott lényt ismertünk meg személyében, aki a legextrémebb dolgokról is olyan természetes-séggel beszélt, mintha csak a napi étrendet ismertetné. Kutatásaihoz sok szerencsét kívánunk. A beszélgetésen készült felvételt a Médiatárban, a képeket a Galériában tekinthetik meg.

A fotókat Steindl Nóra készítette

„Kell egy kis áramszünet...”

KEREKESNÉ FULI ANIKÓ

Na nem a mostanság oly gyakori áramkimaradásokra gondoltunk! Sokkal inkább **Hofi Gézára**, akiről a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár tartott előadást 2018. augusztus 15-én, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Csilla von Boeselager Gondviselés Háza Idősek Napközi Otthonában.

A kép forrása: <http://hofigeza.network.hu/>

Életrajzi köteteken keresztül ismerkedhettek meg az érdeklődők Hoffmann Gézával: a téglagyári munkással, az ipari porcelánfestővel, a jászberényi tűzérek írnokával, s a színész, majd humorista Hofival. A vadással, aki Csabaközi Astorral, a német boxerrel órákon át várta a megfelelő pillanatot. Az emberrel, aki szeretett visszavonulni visegrádi nyaralójába, s aki ott bujkált Hofi minden egyes poénja mögött. A poénok mögött, melyek nem csak az idősebb, de a tizenéves generáció ajkára is képesek még napjainkban is mosolyt csalni - mint ahogy az az előadáson is tapasztalható volt.

Hofi nem csak a televízió és a színpad révén lett csillag... Sárneczky Krisztián csillagásznak köszönhetően ugyanis immár hetedik éve kereshetjük az éjszakai égbolton a *180857 Hofigéza* nevű kisbolygót.

Számítógépes tanfolyamok a könyvtárban

DOLLMAYER BEA

Könyvtárunk 2017 nyara óta tart a GINOP 6.1.2 pályázat keretében kezdő és középfeladói számítógépes tanfolyamokat aktív munkavállalók számára. Eddig 4 kurzus zajlott le, amelyen összesen 41-en szereztek sikeresen tanúsítványt – a legutóbbi csoport 2018 május végén. Törekedtünk, hogy családias, barátságos légkör alakuljon ki mindenki számára. A tanítványok jelentős része folytatta ismeretei bővítését, ezért a kezdő csoportban tanulók a következő tanfolyamra is együtt jelentkeztek.

Jó hír számukra, hogy a jövőbeni tervek között szerepelnek további, mélyebb számítógépes ismereteket nyújtó képzések! A könyvtár ezért folyamatosan várja azon 16-65 év közötti érdeklődők jelentkezését, akik szeretnék járni ezekre az ingyenes tanfolyamokra. Emellett ösztönözünk olyan tanfolyamokat is indítani, amelyek korhatár nélküliek, vagy igény szerint 1-1 speciálisabb témával foglalkoznak, pl. Microsoft Word vagy Excel. Az Infokommunikációs Egyesítés Referenciakeret (IKER) szintjei határozzák meg az egyes tanfolyamok tartalmát. Jelenleg az IKER 1 és IKER 2 képzések után érdeklődnek a legtöbben.

Jókai Mór Városi Könyvtár Komárom

2900 Komárom, Táncsics Mihály u. 10.

Újítások, formabontások és kezdeményezések könyvtárunkban tavasztól nyárelőig

DEÁK ANIKÓ

Próbálkozunk, próbálkozunk rendületlenül a középiskolásokkal – a legnehezebben elérhető csoporttal.

Závada Péter költő, drámaíró, műfordító, zenész, slammer. A fotókat Turi Miklós készítette

Szerencsére a **Slam Poetry** hatására már nem ciki irodalommal foglalkozni. Felszabadító hatással bír, népszerű, irodalmi életet, közéletet kerekít maga köré. Szomszédunkban, Észak-Komáromban jelen van már több éve, Tatabányán országos versennyé nőtte ki magát. Nálunk most került bevezetésre. Azt hihetnénk, hogy itt, Komáromban is mindenki tud róla, de sajnos egyáltalán nem így van.

Két élvonalbeli képviselőjét: *Závada Pétert* és *Simon Márton*t hívtuk meg kezdetnek. Závada Péter egy történeti háttérrel mutatott be különféle

stílusjegyekkel, alkalmazási eszközökkel, az egyes szövegműfajok különbözőségeinek feltárásával (dalszöveg, slam, hagyományos vers). *Simon Márton* láthatóan rutinos, színpadi jelenlétere alapozta szereplését. Friss, lendületes beszédével, lazán, fejből mondott szövegeivel hatalmas sikert aratott.

Úgy látjuk, érdemes lenne folytatni egy közös alkotói órával, egy szintén hivatásos slammer közreműködésével. A végére pedig, ha nem is országos versenyt, de reálisan nézve egy alkotócsoportot lehetne kialakítani. Majd bővíteni a résztvevői kört, és csatlakozni velük a helyi kulturális nagy rendezvényekhez (Komáromi Napok, Monostori Erőd – Mediawave kulturális fesztivál, stb.) Ez lenne az egyik célunk mellett, hogy közelebb hoznánk az irodalmat és a könyvtárat.

Simon Márton költő, műfordító, slammer

A következő rövid párbeszédünk zajlott a vasútállomástól a Könyvtárig vezető úton:

– „*Ti kivel ünneplitek meg Komáromban az Űnnepi Könyvhetet?*” – kérdezte Varró Dániel költő,

műfordító.

– *Hát veled!* - válaszoltam neki.

Jelentem, a rendezvény rendkívül jól sikerült. Szerettünk volna új célközönséget, olvasókat is bevonni a könyvtárba. Varró Dániel Ünnepi Könyvhétre megjelenő „apanaplója” három fiának kalandos mindennapjairól kapóra jött nekünk. Tudtuk, hogy az óvónők, szülők, tanítók szeretik és ismerik műveit. Ezúttal nem a költőt, hanem a mesélőt vártuk személyében. Fesztelesen sztorizott gyermekeiről, szarkasztikus humorral apai szerepéről, komikus helyzetekről, az anyanyelv furcsaságairól. Nem helyeztük ki őt „porondra”, hanem közel ültettük a hallgatósághoz, hogy közvetlenebb légkör alakuljon ki. Bele is kérdeztek mondanivalója közben néha, aminek nagyon örült vendégünk. Igazi bensőséges, párbeszédes, nyitott író-olvasó találkozóval ünnepelhettük a 89. Ünnepi Könyvhetet.

Varró Dániel a komáromi könyvtárban

A költészet napjára a Komáromi Jókai Színház művészeit: *Bandor Évát* és *Olasz Istvánt* hívtuk meg. Egy vagy kétszemélyes színházi darabot láthatott már közönségünk ezelőtt is.

Ami kicsit különlegesebb volt, az az, hogy interaktív előadás született, amelyben a központi téma a szerelem volt. Egy verses összeállítást láthattunk kortárs és klasszikus magyar költők verseiből.

Bandor Éva és Olasz István színművészek

Az előadás dramaturgiai íve úgy alakult, hogy az alkotópáros a szerelmes verseket a gyermekkori szerelmi élményektől kezdte, majd a kamasz bizonytalanságokon keresztül eljutott a felnőttek beteljesült és beteljesületlen vágyainak ábrázolásáig. Ezt követően a párkapcsolati megnyugvás, a szakítás, az újra egymásra találás, végül az öregkori egymáshoz ragaszkodás bemutatása zárta le a témakört. Mindezt humoros és drámai jelenetekbe ágyazva, néhol zenei betétekkel tarkítva.

A színészek hivatásuk során gyakran kísérleteznek. Improvizációs fesztiválokon vesznek részt a színházi munka mellett. Olasz István a Klapka tér teraszán elektronikus elemekkel megbolondított zenét sugároz rádión keresztül.

Úgy gondoljuk, hogy a meglepő, szokatlan, ugyanakkor izgalmas, de az arcultól nem idegen ötleteink igenis jónak bizonyulnak. Hívogatják a látogatókat és marasztalják őket családiva könyvtárunkban.

Mi történt a KSZ háza táján?

Rovatvezető: Mikolasek Zsófia
mikolasek.zsolia@jamk.hu
34/513-674

VIII. évfolyam
7-8-9. szám
2018. július-
augusztus-szeptember

KemGuru olvasótábor 2018.

FÁBIÁN ILDIKÓ

Idén nyáron is megszerveztük olvasótáborunkat a bajnai Katona István Alkotóházban, főként a hátrányos helyzetű, de lelkesen könyvtárba járó és olvasni szerető gyerekekre fókuszálva. A települési könyvtárosokat kértük meg, hogy ajánljának figyelmünkbe látogatóik közül olyan 10-13 év közötti olvasókat, akik boldogan élnének a lehetőséggel, hogy eltölthessenek egy hetet csodás környezetben, egy vidám társasággal. Végül 17 gyermekkel vágtunk neki a „nagy kalandnak”.

Az őszi könyvtári hét tematikájához kapcsolódóan a család volt a fő irányvonal, így ennek megfelelően választottuk ki író-olvasó találkozóinkhoz az előadókat és terveztük meg kézműves foglalkozásainkat is.

A táborozók. A fotókat Mikolasek Zsófia készítette.

Az érkezés és a szobák elfoglalása után az első nap délelőttje egy rövid ismerkedéssel kezdődött, majd Mikolasek Zsófia vezetésével játszottunk is egy kicsit, hogy oldódjon a hangulat.

Délután megérkezett hozzánk Nógrádi Gábor író, aki életéről, családjáról és jövőbeni terveiről mesélt az őt kíváncsian és rajongással hallgató gyerkőcöknek. Közös fotózással és ajándék-könyvekkel örvendeztette meg a táborlakókat, amelyeket rögtön dedikált is.

„Fűtesók” - a készítés napján még kopaszon.

Fotó: Mikolasek Zsófia

A vacsora előtti időt „fűtesók” készítésével töltöttük. Az elkészült fűfejeket a gyerekek egész héten lelkesen locsolták, melynek eredményeként néhány alkotásnak a hét végére egész szép hajkoronája nőtt.

A második napon előkerültek további projektjeink is, amelyeket a gyerekek nagy lelkesedéssel fogadtak: elkezdték készíteni családfáikat, melyhez előzetesen már összegyűjtötték otthon az adatokat, valamint belevágtak könyvajánló rövidfilmjeik forgatásába is. A nagy munkát Varró Dániel költő érkezése szakította meg, akit a gyerekek nagy örömmel fogadtak és lelkesen vettek részt Dani verses feladványainak megoldásában.

Természetesen ezúttal sem maradhatott el a közös fotó és a dedikálás sem.

Fényképezkedés Varró Dániellel

A délután programja kicsit komolyabb hangvételre sikeredett, hiszen *Jász Attila* költővel az indiánokról, majd az elmúlásról beszélgettek a táborlakók, és végül egy közös vers megírásához gyűjtötték össze ötleteiket.

Egy rövid uzsonnát követően előkerültek a társasjátékok is, és ki-ki visszatért projektjéhez, legyen az kézműveskedés, vagy filmrendezés. Az este azonban már a csillagoké és az *MCE Felsőgallai Amatőr Csillagászoké* volt, akik előadásukkal felcsigázták, majd az Alkotóház kertjében felállított távcsöveikkel az égbe is emelték az érdeklődőket.

Szerdán délelőtt filmnézésre hívtuk össze a csapatok, gyerekkorunk kedvenc vígjátékát, **A szeleburdi családot**, vetítettük le a gyerekeknek, és örömmel tapasztaltuk, hogy az idő semmit sem fakított a történet érthetőségén és élvezhetőségén, hisz a ma generációja ugyanolyan vidáman élte meg a film minden pillanatát és hangosan kacagott a poénokon, ahogyan egykor mi idősebbek.

Aki kedvet érzett hozzá, ebédig még belekezdhetett titkos doboza elkészítésébe, melyet régi, leselejtezett könyvek közepének kivágásával valósítottunk meg, vagy belemerülhetett a gyöngyfüzés rejtelmeibe.

A nap további része is az alkotás jegyében telt, hiszen *Fűriné Nagy Edit* segítségével festmé-

nyeket készítettek a gyerekek, este pedig már ők maguk lettek a vásznak az arcfestéshez és a csillámtetováláshoz. Nagy sikere volt a Könyvtári Activity-nek is, amelyben családi filmek és könyvek címeit kellett a gyerekeknek kitalálniuk. Zárásként az érdeklődőknek levetítettük a **Szeleburdi vakáció** című filmet, majd korán elküldtük a táborlakókat aludni, hogy másnap kipihenjen vághassunk neki a kirándulásnak.

A 4. napot szinte teljes egészében **Szentendrén** töltöttük. A Szabadtéri Néprajzi Múzeumban a gyerekek megismerhették, milyen munkákat végeztek elődeink a házban és a ház körül. A kukoricadarálás és kaszálás után jól esett egyet utazni a kisvasúttal, majd a fák alatt megebédelni, hogy aztán újult erővel vethessék bele magukat a Játékvilágba, ahol kipróbálhatták az egyszerű és mégis élvezetes népi játékokat a Skanzen kedves és segítőkész munkatársai segítségével.

Sajnos az esti tábortűzet elmosta az eső, de cserébe a *Komáromi Klapka György Múzeum* kollégáinak jóvoltából betekintést kaphattunk az ókori családok világába és megismerhettük a madarak „gyerekevelési” szokásait is.

Dedikálás Nógrádi Gáborral

Az utolsó napon rendet tettünk a táborhelyen, összepakoltuk a bőröndöket, megnéztük az elkészült kisfilmeket és bekereteztük a családfákat, majd ebéd után szomorú búcsút vettünk a gyerekektől. Azzal a kívánsággal indultak haza, hogy jövőre ismét szeretnének velünk tölteni egy ilyen remek vakációt. Rajtunk nem fog múlni! ☺

Olvasótábor Bajnán

GESZLER ÁDÁM¹

Már nagyon vártam ezt a napot. Tudtam, hogy ez a július 2-a tele lesz izgalommal. Ezzel veszi kezdetét az idei KemGuru olvasótábor Bajnán.

Az odavezető út nagyon szép volt. Hatalmas fák me-redeztek a kanyargós út mellett közvetlenül. Csak úgy érdekességképpen említem, Ácsteszer és Bajna távolsága 79 km. Mégsem tűnt hosszúnak az út. Mi-kor megérkeztünk, az egyik táborvezetőnk: Adél fogadott minket. Hamar végeztünk az adminisztráci-óval, és megismerkedtünk Zsófi nénivel, a tábor ve-zetőjével is, aki javasolta, hogy az út után foglaljuk el a szobánkat. Itt ismerkedtem össze szobatársammal, Benjammal.

Hamarosan az udvaron gyülekeztünk, ahonnan sze-met vonzó kilátás nyílik egy napraforgótáblára és a körülölelő hegyekre, dombokra. Azért ültünk ki az udvarra, hogy megismerkedhessünk egymással, a táborlakókkal. Majd szabad foglalkozás következett addig, amíg meg nem érkezett a számomra egyik legnagyobb élményt nyújtó író, Nógrádi Gábor. Jó kis humoros előadást tartott, és még ajándékkönyve-ket is hozott nekünk benne dedikálással.

Kollektív pihenő. A fotókat Mikolasek Zsófia készítette

Varró Dániel költővel is találkozhattunk, a vele töl-tött idő szintén élvezetes volt. A tábor ideje alatt eljött hozzánk még Jász Attila író, költő is. E találko-zókon kívül minden napra terveztek nekünk klassz programokat. Mindenki elvitte a táborba a kedvelt könyvét, és érdekes feladatunk volt csoportmunkában

¹ A cikk szerzője a tábor egyik résztvevője, 6. osztá-lyos ácsteszeri tanuló.

könyvajánlót készíteni. Mi megalapítottuk a Könyv-molyok csapatát. Az utolsó napokig folyt a munka a három rövidfilm készítésével. Nagyon élvezetes fala-dat volt!

Activity a második napon

Izgalmas volt az éjszakai bújócska, érdekes volt a festés és a családfakészítés, az előadások, örültünk a csillámtetoválósoknak is. Együtt néztük meg a Szele-burdi család című filmet, miközben Ildi, Anett és Zsófi néni finom limonádét készítettek nekünk. Itt jegyzem meg, hogy az ételek is nagyon finomak vol-tak a táborban. Főleg a bolognai spagetti!

Utolsó előtti nap kirándultunk Szentendrére. A skan-zenben az egyik parasztház udvarán próbálhattuk ki a régi, ház körüli munkákat. Közülük a legjobb a ka-szálás volt. A hatalmas skanzent kisvonattal jártuk be. Egy csodás napot töltöttünk el itt.

A szentendrei kiránduláson

Az utolsó nap búcsúzkodással telt. Szomorúak vol-tunk, hogy haza kell mennünk. Szerintem nagyon jó kis csapat lettünk. Beni, a tábori szobatársam azóta is a barátom. Ha lehet, jövőre is megyek. Remélem, ott megint mindannyian találkozunk!

Álláskereső digitális eszköztáráról és a virtuális világ veszélyeiről a tárkányi könyvtárban

SZILASSI ANDREA

Augusztus és szeptember folyamán két esemény volt Tárkányon a digitális világgal kapcsolatban. Augusztusban diák és felnőtt közönség számára az **Élet a digitális világban** címmel tartottam előadást.

Az augusztusi program résztvevői. Fotó: Szilassi Andrea

Ennek kapcsán szó esett a közösségi hálózatokban és elektronikus levelezésben oly gyakran megosztott hamis hírekről is. Hogyan ismerhetők fel? Mit mérlegeljünk, hogyan ellenőrizzünk egy-egy gyanús hírt? Beszélgettünk még a közösségi portálokon felbukkanó veszélyhelyzetekről is, például tartózkodási helyünk világgá kürtölésének esetleges következményeiről. Szó esett még azokról az online ismerősökről, akik gyakran elfedik valós személyiségüket. Bizalmunkba férkőzve aztán érzékeny információkat, képeket és videókat, pénzt csalhatnak ki tőlünk. Szóba került néhány javaslat, hogyan lehet ellenőrizni, hogy egy személy valóban az-e, akinek kiadja magát, illetve mik a gyanúra okot adó jelek. Szóba került az a szituáció is, amikor alteregónk akad a közösségi portálon. Fontos tudatosítani az emberekben, hogy ezen a helyzeten egyáltalán nem segít, ha valaki szándékosan távol marad a közösségi hálózatoktól. Hiszen ettől még más, az

ő nevében regisztrálhat, és még ki sem derül egy darabig a csalás. Digitális fotó ugyanis könnyen szerezhető bárkiről. Tárkányban is előfordult már olyan helyzet, amikor általános iskolai diák regisztrált Facebook profilokat tanárai nevében. Ez a helyzet akkor kezelhető gyorsan és megfelelően, ha magunk is ott vagyunk a közösségi médiában. Hasznos dolog mindenkinek időnként ellenőrizni saját fotóját a *Search by Image* szolgáltatással, hogy hol fordul (még) elő a világhálón. Napirendre került még a sexting és a zaklatás témaköre is.

Álláskereső digitális eszköztára – Szeptemberben ún. „Start Programos” munkavállalóknak szervezett előadást *Farkasné Lengyel Katalin* könyvtáros. Az eseményen négy témakört érintettünk:

1. Az önéletrajzírás hasznos tudnivalói; sablonok a Word szövegszerkesztőből és az Europass típusú önéletrajz.
2. Magyar álláskereső portálok és online szolgáltatások: Profession.hu, Workania, allas.hu, távmunka, stb.
3. EURES adatbázis. Élet és munkakörülmények az Európai Unió területén.
4. Álláskeresőt szolgáló okostelefon alkalmazások: Profession, Mobil Munka, MunkaÜGYES, Indeed Álláskereső, stb.

Megnéztünk pár videót is a Digitális Miskolc munkahelykereséssel kapcsolatos felvételeiből.

A szeptemberi esemény. Fotó: Farkasné Lengyel Katalin

Green Library Award 2018. – A JAMK is elismerésben részesült

KISSNÉ ANDA KLÁRA

Szakmai körökben ismert, hogy az IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions = Könyvtári Egyesületek és Szervezetek Nemzetközi Egyesülete) a könyvtári és információs szolgáltatások, valamint a felhasználók érdekeit képviselve több stratégiai jelentőségű nemzetközi programhoz is csatlakozott (pl. ENSZ 2030 Agenda). Feladatát több szekcióban, érdekcsoportot működtetve látja el. Ez utóbbiak közül egy, a tíz éve alakult ENSULIB (Environment, Sustainability and Libraries Special Interest Group = Környezetvédelmi, Fenntarthatósági és Könyvtárak Különleges Érdekcsoportja) fogalmazta meg a szakma környezetvédelmi ajánlásait, foglalkozik a könyvtárak fenntarthatósággal összefüggő fejlesztéseivel, szolgáltatásaival, erőforrásaival, a környezetbarát gyakorlatok alkalmazásával, és e mellett a könyvtárosok és felhasználók környezettudatos szemléletének növelésével.

A megyei könyvtár az eddigi eredmények, a szakmai körökben elért ismertség hatására és Barátné dr. Hajdu Ágnes, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöke ösztönzésére pályázott az IFLA ENSULIB Zöld Könyvtár Díj 2018. felhívására. Erre ösztönöz a Zöld Könyvtár Díj pályázat kiírásával is, amelyet 2018-ban harmadik alkalommal hirdetett meg és díjaz 500 euróval az IFLA a De Gruyter Kiadó támogatásával. Az eddigi nyertesek, az El Pequeño Sol Ökológiai Könyvtár (San Cristóbal de las Casas, Chiapas, Mexikó, 2016) és a Bad Oldesloe-i Városi Könyvtár (Németország, 2017) után 2018-ban egy szivacsvárosban, Foshanban (Gunangdong tartomány, Kína) működő könyv-

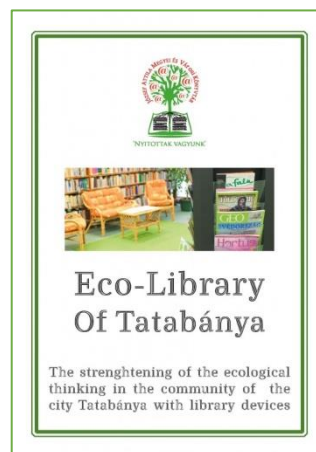
tár lett ez első helyezett. Projektjét a 84. IFLA Kongresszuson, Kuala Lumpurban (Malajzia) mutatta be.

A 2018. évi győztes a kínai Foshan település könyvtára lett. Pályázatuk képes bemutatása és a fenti kép forrása:

https://www.ifla.org/files/assets/environmental-sustainability-and-libraries/news/1-china_foshan_librarys_green_practice_-_ilovepdf.pdf

A József Attila Megyei és Városi Könyvtár első alkalommal pályázott idén erre a díjra. A világ minden tájáról indult 32 pályázóval méretetett meg, és a nyertest követő öt befutó között végzett Románia, Horvátország, Irán és Kenya mellett. Ez a helyezés nem csak a megyei könyvtár és Tatabánya, hanem Magyarország számára is rendkívüli elismerést jelent.

A magyar nyelvű bemutatkozás honlapunkról:

http://www.jamk.hu/letoltesek/agora_cikk/Okofuzet_A_5_interaktiv.pdf

A József Attila Megyei és Városi Könyvtár pályázata **„Könyvtár-zöldítés: Környezeti nevelés, a környezettudatos attitűdök megerősítése hagyományos és nem hagyományos eszközökkel”** a 2010 óta folyamatosan fejlesztett tevékenységeit és szolgáltatásait mutatta be, amelyek a hagyományos könyvtári eszközök mellett rendhagyó módon is szolgálja a környezettudatosítást és az ökoszemlélet terjesztését.

A megyei könyvtár a közművelődési könyvtárak között elsőként kötelezte el magát a környezettudatosítás mellett és vált modellértékűvé az évek során. Bár külsőleg, építéstechnikailag nem rendelkezik a szemléletet támogató adottságokkal és megoldásokkal (még), de ahogy küldetésnyilatkozatában összegzi: *„Az ökológiai gondolkodás, a környezettudatosság terjesztése, erre való szemléletformáló nevelés, programok szervezése, a környezeti információk kiemelt gyűjtése és ezekből való szolgáltatás”* – minden módon és formában, a legszélesebb körben és rétegeket éri el. Ez a fajta társadalmi felelősségvállalás ma tizenöt pontban vázolható fel, amelyhez a tágabb környezet, a város elhelyezkedése jó alapot nyújt.

Nász János átveszi Schmidt Csaba polgármestertől a 2018. évi Zöld Ág Díjat. Fotó: Hatvani István

Tatabánya a Gerecse és a Vértes között húzódó völgyben, a természeti értékek tapintható közelségében fekszik. A megyeszékhely, a volt bányaváros és a folyamatosan fejlődő ipari beruházások számára felértékelődött a környezettudatosság szerepe. Ezt felismerve dr. Voit Pál, a megyei könyvtár akkori igazgatója (2010–2017) a közintézmények között elsőként tette az öko-

szemléletet meghatározó tevékenységformáló szemponttá.

Az arculattervezés lényeges eleme minden átalakulásnak. Ehhez elsőként az állományalakításra kellett összpontosítani. A könyvtár meglévő dokumentumai közül típustól függetlenül kiválogatott példányok az ökológiát és természettudatot tágan értelmezve, holisztikus megközelítésben adták a megyei könyvtár ökogyűjteményét. Pályázati forrásból sikerült kellemes környezetben, ökosarok kialakításával elhelyezni. A jelenleg 7000 könyvből és 30féle folyóiratból mintegy 1500 példány található szabadpolcon. Az elnyert forrásokból (NKA, EMMI) beszerzett természetes alapanyagú bútorzat és egy saját fejlesztésű kölcsönzőprogram 2012-ben lehetővé tették, hogy a Béke-parkkal szomszédos „ökoterasz” májustól októberig a szabadban történő olvasás-vagy a szabadtéri rendezvényigényt elégítse ki.

Az ökogyűjtemény kézzel fogható, fizikai valóságán túl, a hozzárendelt szellemi táplálékot a 2010 októberétől indított „Öko-esték” előadás-sorozat tette színessé. A fenntarthatóság, a megújuló energiák, a környezet- és természetvédelem, a környezettudatosság, az együttélés tan témaköréből a legváltozatosabb formában (könyvbemutatók, előadások, prezentációk, bemutatók, dalet), és a legkülönbözőbb szakemberek tolmácsolásában (ökológus, fotós, orvos, író, építész, régész, tanár, jogoktató, sportmenedzser stb.) 2017 végéig több mint 70 program szerveződött. [Választéka végigböngészhető](#) a Galéria azonos című blokkjából.

A megyei könyvtár az átalakulásra, a változásra a honlapon is felhívta a figyelmet. Online megjelenést biztosított *A fenntartható jövőért* menüben. Itt tette közzé a 2011-től havonta szerkesztett hírlevelét, amely az adott hónap időszerű érdekességeiről, internetes linkajánlóval, a szemlézett folyóiratok cikkajánlóival, a saját és külső előadások beszámolóival, könyv-, folyóirat- és videóajánlókval biztosított színes tartalmat. A 2014 novemberéig *Öko-hírlevél*, majd *Öko-hírek* címen megjelent összeállítás archívuma 2013-ig visszamenőleg ma is elérhető, a hírlevél-

szolgáltatással évi tizenegy (tíz havi és évente egy összevont) szám jut el az olvasókhoz. Az MTI Környezetvédelmi Hírlevele szintén elérhető a honlapról.

Az állományalakítással párhuzamosan elkezdődött a tartalmi feltárás is. A megyei könyvtár által előfizetett folyóiratok repertorizálása során, a témában kigyűjtött cikkekből válogatott, annotált bibliográfia készült. Tárgyszókészlete a legkorszerűbb kifejezéseket is felvette, folyamatosan bővül. Segíti a témában kutatókat és szakdolgozatra készülőket. A 2015-től épített cikk-bibliográfia 2017 végéig közel 700 cikket dolgozott fel. (Az öko-cikk-tár és elérhetősége: <http://sajtofigyeles.jamk.hu/oko.>)

A környezettudatosítás újabb fordulatot vett, amikor 2013-ban a könyvtár tudatosan a gyermekek szemléleti nevelésére helyezte a hangsúlyt. Sikeres pályázati tevékenységnek (TÁMOP) volt köszönhető, hogy immár a táboroztatást is fel tudta vállalni, és ezt a tevékenységformát évről-évre megvalósította. Az agostyán-ágostonligeti ökofalu (2013) után több ízben volt táborhelyszín Komárom-Koppánymonostor (2014, 2015, 2017), Bajna (2016), 2018-ban pedig Kóspallag. Az 5–9. osztályos gyerekeket az előadásokon keresztül a gyógynövény-gyűjtésig, a kézműves foglalkozásoktól az éjszakai túrákig sokféle módon érzékelítették a könyvtárosok.

Szintén a felső tagozatos korosztályt célozta a megyei könyvtár *ökovetélkedője* – mind a megyeszékhelyen, mind a kistételepüléseken –, amelyhez rangos szponzorokat talált. Míg a gyerekek figyelmét a Föld és a közvetlen környezet természeti értékei, a könyvtár környezettudatosító szolgáltatásai kötötték le, addig tágabb körben a környezetvédelmi fotópályázat és kiállítás erősítette az ökoszemlélet mellett a lokalitást is.

A városi rendezvényekre kitelepülve szintén sokak számára kommunikált a könyvtár tevékenysége, szolgáltatásai és ez által szemlélete is. A *Nyitott Kapuk* és a *Környezetvédelmi Világnap* rendezvényein óvodáskortól a középiskolás korig a zöldszemlélet mellett a „tatabányaiság” érzését

kívánja erősíteni a város. A könyvtár 2014-től résztvevője a rendezvényeknek.

Mentsük meg Glóbit! Szerencsi Edina gyermekkönyvtáros társasjátéka alsó tagozatos tanulóknak. Fotó: Suller Ildikó Tünde

A gyermekkönyvtárak tevékenységében számtalan forma és lehetőség adódik nevelésre és szemléletformálásra. A fenntarthatóság és környezettudatosítás megnyilvánul a kézműves foglalkozások anyagválasztásában, a téma iránt érzékelítő mesefoglalkozásokon, játékokon, illetve az e formákat vegyítő komplex foglalkozásokon. Pályázati forrásból napközis (2014-től Barangoló címmel) és bentlakásos környezetnevelési táborok (2013 – Boglártanya Erdei Iskola, 2015 – Környebányai Erdei Iskola) valósultak meg. De kedvelt a *Mentsük meg Glóbit!* címmel rendezett foglalkozássorozat, és van példa a témát feldolgozó hétre is – annak zárórendezvényéről a Magyar Televízió tudósított 2016. május 22-én [Ökogyereknapot rendeznek Tatabányán](#) címmel.

A szemléletformálás a kistételepülési könyvtári ellátást sem hagyta érintetlenül. Míg 2016-ban a megyei könyvtár fiókkönyvtáraiban is kialakította ökögyűjteményt a helyi állományokból, 2017-ig a vele szerződött 60 települési önkormányzat könyvtárai közül 40-ben alakított ki zöldepolendszer – viszonylag egységes, célzott gyarapítás eredményeként. A tevékenység itt sem állt meg az állományalakításnál. Még az évben környezetnevelési vetélkedő zajlott több települési könyvtár iskoláinak részvételével.

Újabb lehetőséget kínált a *KönyvtárMozi* program (<http://konyvtarmoji.hu>), amely az 5000 fő alatti kistételepüléseken biztosít hozzáférést a magyar kultúra értékeihez – nem titkoltan a saját

településükért felelősséget vállalni tudó közösség formálása érdekében. A NAVA kínálatából két természeti, ökotémájú film vetíthető (Dr. Danka Krisztina: A természet IQ-ja; Török Zoltán: Vad Magyarország – A vizek birodalma). A vetítést követő témafeldolgozás célja – korosztálytól függően játékos formában vagy beszélgetéssel – szintén a szemléletformálás. A sikert igazolja a megye városi könyvtárainak igénye hasonló programra, ugyanakkor ez esetben a nyilvános előadásra vonatkozó jogszabályokat figyelembe kell venni. A tapasztalatokról az „Ökoszemlélet és KönyvtárMozi” címmel rendezett országos konferenciát a könyvtár Tatabányán, 2017-ben.

A könyvtár kezdetektől kereste és építette kapcsolatait azokkal a helyi és országos intézményekkel, szervezetekkel, amelyek a környezettudatosítás terén elkötelezettek vagy tevékenységi körük szerint az meghatározó elemük. Az évek során egymást támogató kapcsolat alakult ki a Tatabányai Klímakör Közhasznú Egyesülettel és a Vértesi Erdő Zrt.-vel. Meghívottja a könyvtár a Klímabarát Települések Szövetsége programjainak és intézményi tagja lett a Komárom-Esztergom Megyei Éghajlat-változási Platformnak, amely a megyei klímastratégia elkészítéséért felelős. Minden, a témában rendezett konferencia és fórum, akár szakmai, akár azon túli, tapasztalatszerzésre, tanulásra, kapcsolatépítésre sarkalt. Egyrészt előadókat, kapcsolatokat eredményezett a könyvtár számára saját programjaihoz, másrészt maga is meghívásokat kapott, és tevékenységét, gyakorlatát bemutatva ismertté vált.

2016-ban a Komárom-Esztergom Megyei Könyvtári Hét zöldkönyvtári konferenciáján már sokoldalú tevékenységről és jelentős eredményekről lehetett beszámolni. Míg az országhatáron belül mind egyetemi, mind más megyei könyvtárban, egyesületi rendezvényen volt alkalom bemutatkozni, a határon túlra is eljutott a tatabányai ökokönyvtár híre: az érsekújvári Anton Bernolák testvérkönyvtárban, a szlovákiai közösségi könyvtárak konferenciáján (2015 – Zsolna és Rajecfürdő), majd 2016-ban előbb házigazdaként, azután Nyitrán, szlovák és len-

gyel szakmai közönség számára – előrevetítve egy nemzetközi szakmai konferencia lehetőségét.

Megérett hát a helyzet, hogy az „ökokönyvtárság” lényegét egy füzetkiadványban is hozzáférhetővé és terjeszthetővé tegye. 2016-ban jelent meg **A tatabányai Ökokönyvtár. Az ökológiai gondolkodás erősítése Tatabánya város lakóközösségében könyvtári eszközökkel** című kiadvány, majd elkészült az angol nyelvű fordítása is. Mindkettő elérhető a könyvtár honlapján (<http://www.jamk.hu/?q=hu/okojamk>), az előző változat közlésre került a hazai könyvtári szakajtóban (Nász János – Nagy Ádám: *Az ökológiai gondolkodás erősítése Tatabánya város lakóközösségében könyvtári eszközökkel* = *Könyvtári Levelező/lap*. 2016. 2. sz. – p. 13–18.)

A könyvtár jelenlegi vezetése, Mikolasek Zsófia igazgató asszony személyében szintén elkötelezett az eddig felvállaltak és az ökoszemlélet további kiterjesztése mellett. A megvalósítás elképzelhetetlen lenne pozitív hozzáállás, többletvállalás nélkül. Nász János, a könyvtár ökológiai szakértője kezdetektől jelentős részt vállalt a megvalósulásban. Felbecsülhetetlen munkáját – és ez által a József Attila Megyei és Városi Könyvtár munkáját – Tatabánya önkormányzata 2018-ban a Zöld Ág Díj adományozásával ismerte el. A siker és az elismerés mindannyiunké. Köszönet érte minden munkatársnak, aki közvetve vagy közvetlen részt vett ebben a munkában. Köszönet Bartók Gertrudnak, aki a pályázat angol nyelvre fordításával lehetővé tette a beadvány célba érését, és ma már sajnos nincs köztünk. Köszönet minden támogatónak a közelben és a távolban! Adjuk tovább példaként, szolgáljon ötletadóként, vezessen jó gyakorlatokhoz a társadalmi felelősségvállalás lételemeként.

Az IFLA hivatalos közleménye a verseny eredményéről:

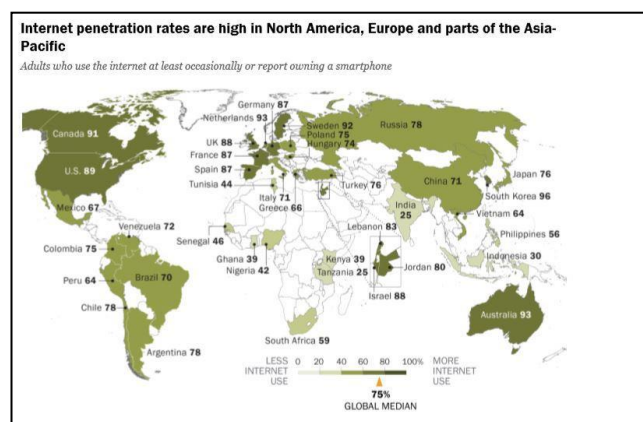
https://www.ifla.org/files/assets/environmental-sustainability-and-librarians/news/pressrelease_greenlibraryaward2018.pdf

Digitális befogadás és megosztottság a világban

SZILASSI ANDREA

A Pew Research Center 2018. június 18-án publikálta a 2016-17 között, 39 ország 18 év feletti polgárainak körében végzett felmérésének következtetéseit, melynek címe: **“SOCIAL MEDIA USE CONTINUES TO RISE IN DEVELOPING COUNTRIES, BUT PLATEAUS ACROSS DEVELOPED ONES”**. A válaszadók között fejlett államok és feltörekvő, fejlődő országok polgárai egyaránt előfordultak. Az alábbiakban a kutatás alapján készült tanulmányból idézünk.

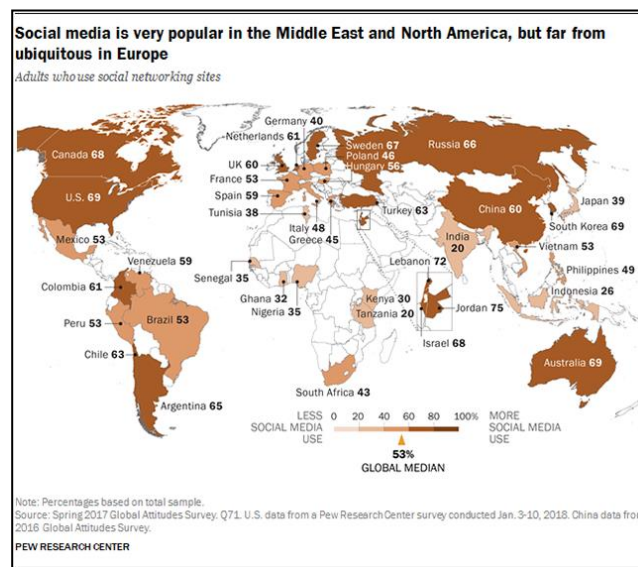
A megkérdezettek háromnegyede állította magáról, hogy internethasználó. E kutatás alapján az adott időpontban Magyarországon 74%-os volt az internethez való hozzáférés számítógépeket és okostelefonokat együttesen figyelembe véve. 2016-ban ugyanez az érték 66%-os volt, tehát a hazai internet penetráció további bővülést eredményezett. 2018-ban a globális átlag 75%-on alakult; a magyar eredmények ennél kicsivel alatta maradnak. A kutatási eredményekről szóló tanulmányból az is kiderül, hogy az internet-használat gyakorisága és az okostelefon birtoklása összhangban mozog az országok gazdasági teljesítményével.

A magyar lakosság 74 %-a internethasználó volt a kutatás szerint. A kép forrása:

<http://www.pewglobal.org/2018/06/19/social-media-use-continues-to-rise-in-developing-countries-but-plateaus-across-developed-ones/>

A közösségi média elterjedtségét is vizgálták. Jordánia, Libanon, az Amerikai Egyesült Államok, Ausztrália, Dél-Korea, Izrael, Kanada, Svédország, Oroszország és Argentína szerepel a lista első tíz helyén. Magyarországon 56 %-os a közösségi média használóinak aránya – ez a globális átlagnál magasabb, és 19. helyezést jelent a skálán. A magyarok a Facebookot preferálják a többi közösségi hálózattal szemben.

Közösségi hálózatok használata.

A kép forrása az idézett tanulmány

A közösségi média kedvelőinek aránya országonként erősen változó. Ebben a témában arra voltak kíváncsiak a kutatás irányítói, hogy használt-e valaha a válaszadó valamilyen közösségi média portált, mint amilyen például a Facebook és a Twitter. Az eredmény azt mutatta, hogy a social media a Közel-Kelet államaiban, továbbá Ausztráliában és Észak-Amerikában a legnépszerűbb, és a nők körében gyakoribb, mint a férfiaknál. A kutatás megállapította azt is, hogy a magasabb jövedelemmel és iskolai végzettséggel rendelkezőkre inkább jellemző a közösségi média használata. Magyarországon 56%-os a használók aránya, amellyel az 53%-os átlag felett foglal helyet.

A túlföldi ábra az okostelefonok birtoklását mutatja. Sötétkék sáv mutatja az okostelefon, világoskék a hagyományos mobiltelefon tulajdonosainak arányát. Halványkéken lát-

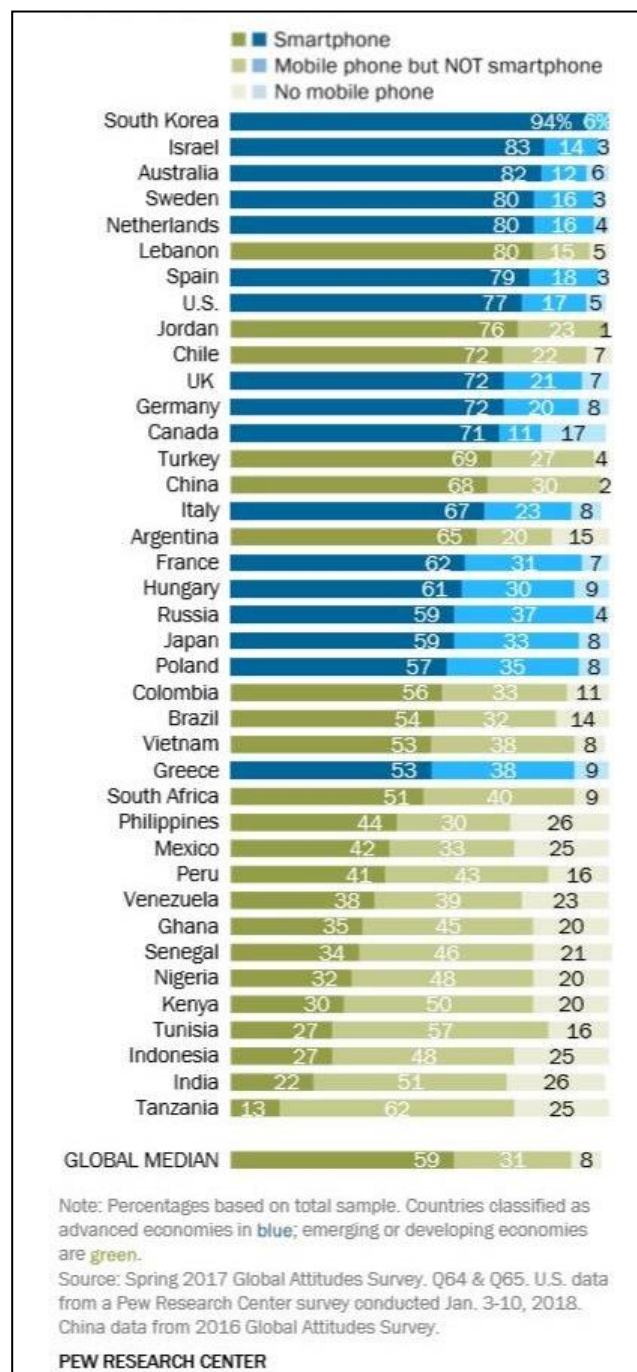
szik a mobiltelefonnal egyáltalán nem rendelkezők aránya. Magyarországnál 61 – 30 – 9 ez a három érték. Okostelefonok tekintetében a globális átlag felett vagyunk. A megelőző évben ez utóbbi érték hazánkról 49 %-ot mutatott, tehát bővült a használók köre.

Digitális megosztottság

Életkor tekintetében – a várakozásoknak megfelelően – általánosan igaz az, hogy a 18–36 éves korú, fiatal népesség nagyobb arányban használja az internetet, mint az idősebb generációk.

Nem meglepő az sem, hogy a magasabb iskolai végzettségűekre inkább jellemző az internet- és okostelefon-használat. Magyarországon azonban ez a különbség nem számottevő más országokkal összehasonlítva. A hazai adatokban csupán 25 százalékpontos különbséget mértek az alacsonyabb és magas iskolázottságú válaszadók között internet- és okostelefon-használat tekintetében.

Érdekes kérdés az is, hogyan alakult a digitális megosztottság az egyes országokon belül a fiatalabb és idősebb népesség között? A generációs szakadék a Fülöp-szigetek és Tunézia, valamint Vietnám lakosságánál a legszámottevőbb, ahol 55–50 százalékpont közötti ennek mértéke. Európában Görögország vezet e tekintetben 47 pontos különbséggel. Magyarországon ennél kedvezőbb, 33 pontos ez az adat.

Mobiltelefon-használók.

A kép forrása az idézett tanulmány

Olvasótábor, 2018.

ZIMONYI ZSANETT

Idei egyhetes olvasótáborunkra 24 gyerek látogatott el, velük voltunk a programok során reggel 8 órától délután 4 óráig. Táborunk a **Kalandozások a Fantázia Birodalmában** címet viselte, e téma köré csoportosítottuk a programjainkat.

Hétfőn délelőtt az ismerkedős játékok után bele is ugrottunk a fő témánkba; kezdetnek egy olyan feladatot kaptak a gyerekek, amihez tényleg kellett a fantázia és a képzelőerő: az egyes csoportoknak a papírlap szokásos használatán túli egyéb felhasználási módjaira kellett minél több példát mondaniuk. A gyerekek várakozáson felül oldották meg ezt a feladatot. (Pl. a papírból többek között lehet ruhát, kalapot csinálni, evőeszközként, támasztékként, függönyként is használható). Ezután egy könyves keresési feladat következett, majd rátértünk a mesékre. A Világga megyek c. játék mesekártyáinak segítségével az egyes csoportok saját meséket alkottak. A délutánt a szabadban töltöttük; Szakálos Éva múzeumpedagógus segítségével megismerkedtünk egy hagyományos népi labdajátékkal, a métával.

Kedden délelőtt *Paulovkin Boglárka*, illusztrátor látogatott el hozzánk, akivel a megismerkedés után közös alkotásban is részt vettünk. Képzelt városokat hoztunk létre különböző technikák vegyes alkalmazásával. A délutánt az Esztergomi Társasjáték Klubban töltöttük. *Horváth Zoltán*, a klub vezetője számos, igen izgalmas társasjátékkal ismertetett meg minket. A játékokon kívül nagy sikere volt a klub kiscicájának is, a gyerekek az udvaron nem győzték őt dédelgetni.

A fotókat Steindl Nóra készítette

Szerda délelőtti vendégünk, *Magolcsay Nagy Gábor* költő megint csak izgalmas feladat elé állította a gyerekeket. A földrajzi helyek és a költészet kapcsolatának újragondolását mutatta be a gyerekeknek, egy új forma, a MAPoetry, azaz a tér-kép-vers segítségével. A gyerekeknek egy Pilis- és Visegrádi-hegység turistatérkép kiválasztott földrajzi neveinek alapján kellett verset alkotniuk. E versek különlegessége, hogy a benne szereplő tájnevek a valóságban is megtalálhatók és bejárhatók. Délután a Fantázia Birodalmához tartozó városokat festettünk ki akvarellpapíron, a hozzá kapcsolódó feladat az volt, hogy a kifestett képhez egy történetet is találjanak ki a gyerekek.

Csütörtökön Keszölcön kirándultunk. A falu fölötti hegyről szép kilátás nyílt a környező vidékre, megnéztük a pálosok kolostorromját is Klastrompusztán, és a falubeliectől megtudtuk, hogyan kell levendulaszörpöt készíteni. Pénteken délelőtt gyerekek *Pekár Beatrix*szel egy mozgásos foglalkozáson vettek részt, és délután strandolni mentünk a Szent István fürdőbe. Régi hagyományunkhoz híven, a tábor végén minden gyereket egy-egy magyar szerző könyvével ajándékoztunk meg. Idén Wass Albert, Kiss Attila könyveivel zártuk a tábort, hogy a nyári szünetre is maradjon mindenkinek egy-egy olvasmányélmény.

Munkában a csapatok a MaPoetry feladatnál

Könyvmolyokkal Környebányán

SULLER ILDIKÓ TÜNDE

Gyerekkönyvtárosként egyik kedvenc könyvünk lett az „Elfelejtett lények boltja” című gyűjteményes kötet. A Szegedi Katalin, Rofusz Kinga, Gyöngyösi Adrienn, Sulyovszky Sarolta által illusztrált, és számos népszerű kortárs író, költő műveit felsorakoztató alkotás mind küllemében, mind tartalmában értékes, igényes kiadvány. Napjaink könyvpiacának rengetegében azonban terelgetni szükséges a zseni korú olvasókat.

Kercsmár Zsolt előadása. Fotó: Suller Ildikó Tünde

Könyvtárunk egy hetes olvasótábor keretében adott lehetőséget az értékes irodalommal és a minőségi könyvekkel való találkozásra író-olvasó találkozók, kreatív foglalkozások és zene segítségével. Táborunk tematikáját „**Mesebeli lények boltja**” címmel a különös lények köré csoportosítottuk — előadóinkat e témakör szerzőiből válogatva. Vendégeink voltak: *Dóka Péter*, *Tóth Krisztina*, *Nyulász Péter* írók, *Kercsmár Zsolt* énekmondó, *Kelemen Petra Piroska* mesemondó, *Jász Attila* költő, *Paulovkin Boglárka*, *Takács Mari* illusztrátor és *Simon Péter* vadász.

Táborosaink azok a könyvmolyok voltak, akik eredményesen szerepeltek a 2017-2018-as tanév folyamán meghirdetett „**Olvasd velünk...!**” című olvasópályázaton. Szerencsi Edina kolléganővel *Bánki Évát*, az Óvárosi Általános Iskola, illetve *Farkas Györgyit*, a Sárberki Általános Iskola pedagógusát kértük meg, legyenek segítségünkre a táboroztatási teendők ellátásában.

Készülnek a zsetongyűjtő füzetek.

Fotó: Suller Ildikó Tünde

A rekkenő meleg sem akadályozott meg bennünket a számháború, futóverseny (!), vízi lufi-csápoló verseny, és egyéb játékok rendezésében. Rókavadászat, éjszakai túra, bátorságpróba, csillaghullás, bigézés, rendhagyó horgászat, gólyaláb, hulahoppkarika, és még hosszan sorolhatnám azokat az aktivitásokat, melyek kipirult arcokat, kacagó szájakat, nevető szemeket eredményeztek.

Hogyan vészeltük át a meleget? Foglalkozások közben észre sem vettük! Egyébiránt párapapírral, vízi lufival, dinnyével, őszibarackkal, friss paradicsommal és paprikával, szőlővel, főtt kukoricával. Utóbbiakért hála és köszönet állandó támogatóinknak: *Simon Péter* vadásznak és *Nagyné Már Évának*, az egyik táborozónk édesanyjának.

Simon Péter vadász előadás közben.

A fotót Farkas Györgyi készítette

Fantasztikus 5 napot töltöttünk együtt irodalmárokkal, művészekkel, két sziporkázó, elhivatott pedagógussal, és nem utolsósorban olvasást kedvelő, motivált, gyerekekkel. Élmény volt minden perce!

Takács Mari illusztrátor az utolsó simításokat végzi Számvéber Peti manóin. Fotó: Suller Ildikó Tünde

Az olvasótábor a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával valósult meg.

Sebestyén Lajos emlékére

VARGA-DUBA RÉKA

A József Attila Megyei és Városi Könyvtár helyismereti csoportja *Bartók Gertrud* vezetésével a nyár elején új rendezvénysorozattal állt elő, melynek ötletgazdája *Horváth Szabolcs* könyvtáros munkatársunk. A Bányászirodalomra keresztelt sorozat első alkalma Sebestyén Lajos költő köré épült, az emlékest június 25-én került megrendezésre.

Sebestyén Lajos Tatabánya neves költője volt, első kötete 1974-ben jelent meg a *Magvető* Kiadónál, Csanádi Imre szerkesztésében. Témái helyismereti, helytörténeti, ipartörténeti jellegűek, a bányászélettel foglalkoznak. Életművét végigkövetve költői fejlődést tapasztalhatunk.

A beszélgetés résztvevői voltak: Taizs Gergő, ifj. Sebestyén Lajos, Salamon Györgyi és Szilvási Csaba.

Bartók Gertrud megnyitója után *Taizs Gergő*nek adta át a szót, aki a rendezvény moderátoraként vezette a beszélgetés fonalát. Ő mutatta be az est vendégeként *Salamon Györgyit*, aki Sebestyén Lajos újságíró kollégája volt, továbbá *Szilvási*

Csaba író, költő, újságíró és *ifjabb Sebestyén Lajost*.

Salamon Györgyi

A költő nagy mellőzöttséget érzett egész pályafutása alatt a sajtó és a helyi társadalom részéről - emlékezett vissza Salamon Györgyi. Taizs Gergő hozzátette, Sebestyén Lajos a mésztelepen született, mészégető volt. Majdnem az összes kötete saját költségén jelent meg. Szilvási Csaba megfogalmazásában főszerkesztősége alatt a *Dolgozók Lapja* triumvirátusához tartoztak Galai Ernővel együtt. Szó esett Tatabánya hivatalos és nem hivatalos irodalmi köreiről is, az utóbbit Sebestyén Lajos így aposztrofálta: kedvtelés és belső erő hajtja. (nem idézet) A költő bányászattal kapcsolatos érzelmvilágát, a durvaságot és sötétséget leginkább a Dobroszláv László festményén szereplő munkások jelenítik meg. Irodalmi ismeretei alapját a kötelező olvasmányok képezték, az első hat elemi osztályon túl autodidaktaként képezte magát. Első kötete *Szülőföldem* iparvidék címmel jelent meg, melyet Váci Mihály is nagyra értékelt. Mindemellett Sebestyén Lajosra szerény emberként emlékeznek.

Nem csupán bányász-költő volt. Megpróbálta a világban meglátni a szépet: „*Mama. Kétszer is megcsókolja ajkát az ember, mikor kimondja, hogy mama.*” Istenképe teremő végtelenként fogalmazható meg. Salamon Györgyi a költő mellett való jegyzetkészítés során Sebestyén Lajos nagymértékű bölcsességét tapasztalta meg. Szilvási Csaba szerint Goethe-i naiv-szентimentális költészet jellemezte a költőt, ahol a költői naivitás drámaiságot és nyers erőt, őserőt jelent. Gyermeekverseit kedveli leginkább, melyeken helyet kapnak az állatok és az illatos természet (a szitakötő helikopter borz vonattal egész bolhacsalád elvonatására alkalmas).

Szilvási Csaba

Ifjabb Sebestyén Lajos szerető apaként és nagy-apaként emlékezett meg a költőről, aki a kertész-kedés és természet szeretetét megosztotta gyermekeivel, unokaival. Élete végén betegágyához sok ismerősét várta, de csak nagyon kevesen látogatták meg. Temetése szűk családi körben zajlott.

Ifjabb Sebestyén Lajos.
A fotókat Hatvani István készítette

Használó- Közönség- Közösség — Helyismeret és kapcsolatépítés az információk áramlásában

DR. HORVÁTH GÉZA, KOVÁCSNÉ SVELIK BEÁTA, RABI LENKE

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Helyismereti Könyvtárosok Szervezetének XX. Országos konferenciáját a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Térrel együttműködésben, Győrben rendezték meg 2018. július 25-27 között. A konferencia programja úgy épült fel, hogy első nap nagyobb áttekintést kaptunk a korról, amelyben élünk, ezért az előadók között szerepelt szociológus, pszichoanalitikus, statisztikus, ezt követően pedig jó gyakorlatokkal találkozhattunk.

Dr. Horváth Sándor Domokos. A képek forrása:

[http://www.gyorisalon.hu/news/11261/62/Használó-közönség-közösség#prettyPhoto\[49178\]/22/](http://www.gyorisalon.hu/news/11261/62/Használó-közönség-közösség#prettyPhoto[49178]/22/)

Köszöntőt mondott Dr. Horváth Sándor Domokos, a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér igazgatója, aki elmondta, hogy a 20. jubileumi Helyismereti konferencián 20 település 70 könyvtárosa vesz részt. Radnóti Ákos Győr Megyei Jogú Város alpolgármestere nyitotta meg a háromnapos rendezvényt, kiemelve azt, hogy a könyvtárosok fontos szerepet játszanak abban, hogy a múlt értékeit ápolják és a lakosság számára átadják.

A „Pezsegj a várossal - Győr Európa Kulturális Fővárosa 2023” pályázatot Borsa Kata mutatta be. Megtudtuk, hogy a program

témája az áramlás. Három része van a pályázatnak, az Út, a Város, és a Párbeszéd. A legfontosabb dolog, hogy a párbeszéd, az információ áramoljon, és a közös cél elérésében Győr valamennyi kulturális és oktatási intézménye részt vesz. Változó világban élünk. *Tari Annamária* pszichológus **Online tér hatalma és a generációk a XXI. század könyvtárában** címmel tartott előadást, amelyből megtudhattuk, hogy ez a változó világ új hozzáállást és új módszereket kíván a könyvtárakban is. Érdekességként hallhattuk, hogy az Y generációt, az 1982 után születetteket már szinte csak a gerillamarketing eszközeivel érhetjük el. Az Alfa generáció tagjai között 10-ből 8, ötévesnél fiatalabb gyermek már internetezik. Az életcélok és értékek mások, mint a szülők generációjának.

A kép forrása:

[http://www.gyorisalon.hu/news/11261/62/Használó-közönség-közösség#prettyPhoto\[49178\]/8/](http://www.gyorisalon.hu/news/11261/62/Használó-közönség-közösség#prettyPhoto[49178]/8/)

Hagyomány és örökség-fiatalok szerepe a helytörténeti adatgyűjtésben címmel *Dr. Tamáska Dávid* szociológus, falu- és városkutató tartott előadást a fiatalok bevonásának lehetőségeiről, a terepmunkáról, valamint a kutatási módszerekről és annak változásairól. Ezt követően *Márföldi István* digitális archívumfejlesztő, és *Rózsa Dávid* statisztikus, a KSH Könyvtár főigazgatójának előadásait hallhattuk. Előbbi címe a **Digitális helyismereti archívumok népszerűsítése a fiatalok körében**, amelyből megtudtuk, hogy versenyképes-e a könyvtári tartalom, és hogy milyen tartalomfogyasztók a fiatalok. Az utóbbi előadás **A túl nagy számok törvénye. A könyvtárak és statisztikájuk** címet viselte. Az

előadó elmondta, hogy az első adatfelvételek 1865-től vannak, először Nyugat-Európában, majd az Egyesült Államokban, és tájékoztatást kaptunk milyen változások lesznek a 2018-as évről szóló könyvtári statisztikában.

A szerdai nap végén *Pogány György* nyugalmazott könyvtárigazgatót köszöntötte *Szőnyi Éva*, az MKE Bibliográfiai Szekciójának elnöke. Megtudtuk, hogy a 2018-as **Kertész Gyula-émlékdíjat** – Magyar Könyvtárosok Egyesületének kitüntetése – Pogány György vehette át. Az ünnepelt elmondta, hogy öröm számára ez a díj, mert az 1980-as években ismerte meg Kertész Gyulát, majd néhány nosztalgikus mondattal felidézte pályafutását, és vele való szakmai és emberi kapcsolatát. **(KOVÁCSNÉ SVELIK BEÁTA)**

Szerdán, a konferencia első napján, a szakmai programok után hajókirándulásra mentünk. A szervezők előzetes jelentkezést kértek, de végül mindenki csatlakozott. A kellemes sétahajózás közben *dr. Horváth József*, a győri könyvtár igazgatóhelyettese, tudományos kutató kalauzolt bennünket. Tőle megtudhattunk minden helyismereti, irodalomtörténeti, néprajzi és egyéb információt a látottakról. A Mosoni-Dunán és a Rábán haladva más látószögből, a víz felől láttuk a várost, az épületeket, továbbá megismertük a hidakat, a vízi sportéletet, és az itteni régi vízi mesterségeket. A lassan lemenő nap fénye szivárványba hajlott a Rába és a Mosoni-Duna találkozásánál lévő vízi szökőkúton, és kikötésünk előtt láthattuk az esti díszvilágítást is.

dr. Horváth József, dr. Horváth Sándor Domokos, Mennyeiné Várszegi Judit és Sikaláné Tóth Ildikó.

A kép forrása:

[http://www.gyorisalon.hu/news/11261/62/Használó-közönség-közösség#prettyPhoto\[49178\]/24/](http://www.gyorisalon.hu/news/11261/62/Használó-közönség-közösség#prettyPhoto[49178]/24/)

A hajókázás után a szállásunk melletti kerthelyiségben még sokáig beszélgettünk – ki-ki ízlése szerint – egy pohár sör, bor, vagy víz mellett. Az ilyen beszélgetések közben általában tovább „szakmázunk”; ekkor cserélődnek az egyéni ötletek, tapasztalatok, vélemények. (**RABI LENKE**)

Takács Béla. A kép forrása:

[http://www.gyoriszalon.hu/news/11261/62/Használó-közönség-közösség#prettyPhoto\[49178\]/26/](http://www.gyoriszalon.hu/news/11261/62/Használó-közönség-közösség#prettyPhoto[49178]/26/)

Július 26-án programunk egy kérdéssel indult: **Ki őrzi meg a helyi webet?- Helyismereti vonatkozású internetes tartalmak archiválása web aratással**, címmel. *Moldován István* helyi születésű lévén haza jött, hogy *Drótos Lászlóval* együtt megválaszolják ezt és a hozzá kapcsolódó egyéb részletkérdéseket. Bevezetesként Drótos kolléga röviden vázolta az 1994-től indult digitális kultúra megőrzését szolgáló programokat. Ezen belül a digitalizálás mellett bemutatta a „digitálisan születő” tartalmak, így a változó web tartalmainak megőrzését szolgáló, az OSZK-ban folyó webarchiválás technológiáját, gyakorlatát a kezdetektől annak mai állásáig. A két első számú „digitális könyvtáros” ismertette a Magyar Internet Archívumot (MIA), külföldi példákat hallhattunk a helyi web megőrzésére, a helytörténeti szempontból is fontos online források rendszeres mentésének szükségességére és hasznára. Egyfajta tájékoztatást tartottak, azzal a céllal, hogy akiket ez a fajta digitális könyvtárfejlesztés érdekel, be tudjanak kapcsolódni a MIA építésébe.

Ezután **kerekasztal beszélgetés** következett a témáról, a levezető elnök, *Takács Béla*, (Szolnok), *Sándor Tibor* (FSZEK, Bp.), illetve a

két előadó részvételével. A legfontosabb megállapítások röviden: A web, mint történeti forrás használatához, a válogatáshoz mindképpen közgyűjteményi – és történész szem kell. A folyamat munkaerő igényes, a legfontosabb eszközöket meg kell találni, a vidéki könyvtárak „üzemszerűen be tudnak szállni”, ha stabil keretek alakíthatók ki e munkához.

Ahogy már megszokhattuk az ilyen konferenciákon,- következett a **helyi digitális gyakorlat** részletes ismertetése, *Tolnai Gáborné Lakatos Mónika* a vendéglátó intézmény Digitális Szolgáltatások osztályának vezetője tolmácsolásában. Elmondta: a győri könyvtár ez irányú tevékenysége a helyismereti gyűjteményre koncentrál, a stratégiát, az eszközparkot, a munkafolyamatokat és a helyi digitális könyvtárat részletezte.

A helytörténet –terei: klub, tanóra, internet címmel *Szalai Edit* helyismereti könyvtáros osztotta meg velünk a vonatkozó szombathelyi gyakorlatot. Az ottani várostörténeti foglalkozásokat, fotó és film pályázatokat, előadásokat, sétákat, a Helytörténeti Klub keretében szervezett programok részleteit, gyakorlatát ismerhettük meg.

A Zákányszéki Művelődési Ház és Könyvtár könyvtárosa, tapasztalt, a „végeken” dolgozó kolléganő, *Paraginé Tóth Edina* előadásának összefoglalása helyett álljon itt legfontosabb-, ha tetszik ars poétikus gondolata:”Hivatásom fő célja, hogy a kistelepülésen élők ne érezzenek korlátokat a művelődés, a szórakozás, az olvasás, az információszolgáltatás terén. Lehet, hogy itt más jellegűek az elvárások, mint egy nagyvárosban, de ezek teljesítése ugyanolyan fontos. *Ha a könyvtáros személyes kompetenciáival és törekvéseivel hidat képez az igények és a megoldási lehetőségek között, akkor ez a folyamat bárhol sikeresen működik.*” (**DR. HORVÁTH GÉZA**)

Csütörtök délután egy emlékezetes szigetközi kiránduláson vettünk részt. Kalauzunk ezúttal is

dr. Horváth József volt. Utunk első állomása a lébényi Szent Jakab plébániatemplom volt, a magyarországi Szent Jakab-zarándokút állomás-helye. Megtudtuk, hogy Magyarországon is létezik Szent Jakab-út, a Budapest 0 kilométerkő és Lébény közötti szakaszt hivatalosan így nevezik. A zarándokok egészen Santiago de Composteláig gyalogolhatnak a kagylókkal jelzett sárga úton. Lébényben helyi idegenvezetőnk volt, aki lelkesen, és igen részletesen bemutatta a műemlék templom építészeti és művészeti értékeit.

Tovább utazva megtudtuk, hogy miért Horvátkimle és „Magyarkimle” Kimle, s megismertük a horvát- és magyarkimlei nevezetességeket. Kisétáltunk a horvátkimlei temetőbe, és megnéztük a „Kimlei Hősök Útját” is.

Kirándulók a Kont-fánál. Fotó: Rabi Lenke

A következő érdekesség Héderváron volt. Sajnos a kastélyt nem nézhettük meg, mert magántulajdonban van. (Szomorú, elhanyagolt állapotát messziről láttuk.) A kis téren lévő, maga nemében egyedülálló „Krumplibogár szobor” keletkezésére mindenki kíváncsi volt.

Először hédervári Boldogasszony kápolnát tekintettük meg helyi vezetéssel. A kápolna a Héderváry-család temetkezési helye volt, ma búcsújáró hely. Híres a fából faragott, öltöztetős Szűz Mária-szobra. A kápolna előtti sírboltban nyugsznak Khuen-Héderváry Károlynak és családtagjainak földi maradványai. A hatalmas több száz éves mocsári tölgyhöz legenda fűződik: a néphit szerint ehhez kötötte Árpád fejedelem a lovát. Már csak az öreg fa kérge van meg, de szinte mindenki készítettett a tölgy belsejében egy fotót

magáról! A kastélytól nem messze, a patak mentén áll a nevezetes Kont-fa, Héderváry Kont István emlékét őrző szürke nyárfa. A családi legenda szerint Héderváry István Horváty János macsósi bánnal együtt Zsigmond király elleni összeesküvést szervezett itt, a hatalmas nyárfa alatt. A támfalon latin nyelvű bronz táblán olvasható a fa legendáriuma. E helyhez kapcsolódik a kővé vált kenyerek legendája is.

A kirándulás utolsó települése Vének volt, ahol halászlé és pörkölt vacsora, és a győri kolléganők finom házi süteményei mellett folytatódott a szerda esti beszélgetés. A véneki vacsorán a helyi polgármester volt a vendéglátónk, másnap pedig ő fogadott bennünket az egyházmegyei gyűjtemény igazgatójaként. Ez a különleges hármaskör - polgármester, vendéglős és könyvtárigazgató - példa a helyi lakosok erős kötődésére, identitására? (**RABI LENKE**)

Július 27-én a **Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár** meglátogatásával, Kiss Tamás könyvtárvezető kalauzolásával indult. A felbecsülhetetlen szellemi értéket képviselő gyűjtemények történetének egyik fontos állomása volt, hogy Az első világháború kitörésének hónapjaiban országszerte mozgalom indult a templomi javak megmentésére, így a győri egyházmegyében is több vidéki templom beadta a püspökségre féltett darabjait. Ebből alakult ki az igen jelentős Egyházmegyei Múzeum gyűjteménye. Több évtizedes tervezgetés után két gyűjteményből készült a Győri Egyházmegyei Múzeum állandó kiállítása. Sok jelentős és egyedi műtárgy mellett, könyvtárosok számára szívmengető élmény volt a győri Corvina hasonmás kiadásának megismerése is.

A tanácskozás „mindenese”, idegenvezetője, „két lábon járó győri lexikona”, *dr. Horváth József* előadásában áttekintette a városi **monográfia** előzményeit, a legújabb kezdeményezés munkálatait. Kifejtette mire támaszkodhatnak a megírás során, milyen szellemi és anyagi háttérrel van a folyamatos munka kapcsolatban, műhelymunkával készül

Győr monográfiának. Ismertette a szakmai és pénzügyi hátteret, beszámolt az eddig elvégzett munka gondjairól és örömeiről, felvázolta a következő-elvégzendő szakmai és háttér feladatokat. Annak érdekében, hogy 2021-re, az V. István által 1271-ben Győrnek adományozott kiváltságlevél kibocsátásának 850. évfordulója előtt méltó módon-, egy 21. századi történeti összefoglaló mű megjelentetésével tisztelegessen a szerzői és szerkesztői gárda, a könyvtár, és természetesen a város.

A folytatásban is helyieket hallhattunk. *Antaliné Hujter Szilvia* a vendéglátó intézmény helyismereti osztályának vezetője gyakorlati példákon keresztül mutatta be, hogy helyben milyen módszerekkel hívják fel a figyelmet a helyismereti dokumentumokra, milyen eszközökkel juttatják el azok információit a virtuális térben lévő felhasználókhoz, milyen rendezvényekkel sikerül bevonítani a potenciális közönséget a könyvtárba. A **Győrismeret – helyismeret a könyvtári közönségért és a helyi közösségért** című előadásban hallhattunk a Győri Szalon című könyvtári kulturális magazint (<http://www.gyoriszalon.hu/>) szerkesztéséről, helyismereti- helytörténeti cikkeiről.

Szalay Balázs csornai középiskola tanár a Rábaköz példáját állította a tanácskozás résztvevői elé. A rábaközi Helytörténeti Kutatók társulatának vezetője szerint a helytörténeti kutatás nem nélkülözheti a fiatalokat. Azért se, mert múltunk megőrzése rajtuk is múlik, s azért sem, mert ők nagy gyakorlattal kezelik azokat az adtbázisokat, archívumokat, melyek a kutatást segítik. A csornai példa nyomán igennel válaszolhatunk az előadó **Nagyapó és nagyanyó meséi** című előadásában feltett-, és annak meghallgatása után költőinek nevezhető kérdésre: „Vajon lehetséges átívelni az általunk értéknek gondolt, és a fiatalok többsége által hitt jelenségek közti szakadékot?”

A jubileumi konferencia rövid fóruma során a „kis vándorgyűlés” emlékkönyvét átadták a következő évi tanácskozást rendező szegedi Somogyi Könyvtár vezetőjének. Látnivaló ott is van bőven, reméljük, hogy hasonlóan színvonalas programok és rendezés fogadja szűkebb szakmánk oda látogató képviselőit. Annál is inkább, mivel „a szakmai és a kiegészítő programok szervezésén végig éreztük a vendéglátó győri könyvtárosok szeretetteljes törődését. Köszönjük!” (**DR. HORVÁTH GÉZA**)

Csoportkép a lébényi templomnál. Fotó: Tóth János

A víz legendái megelevenedtek

ÓVÁRI ZSUZSANNA

Ha egy olyan városba utazom, ahol a víz az úr, ott óhatatlanul sokféle történetet hallhatok, a dalok, mondák, de még a viccek is a víz hatalmát hirdetik. A Szigetközben a Duna, a Rába, a Rábca kanyargó folyamai a táj meghatározói. A lápvilág ezernyi madara és hala élhetővé tette a mesebeli csallitost az itt élőknek. Már a rómaiak is át akarták építeni, de igazi megzabolázása az 1960-as években történt. Egyrészt nagy siker, másrészt bizony alapvetően megváltoztatta a táj állat- és növényvilágát, vizeit, éghajlatát.

Az ünnepélyes megnyitót köszöntőt mondott Néma Sándor, a Szülőföldünk Honismereti Egyesület elnöke; Áder János köztársasági elnök, Borkai Zsolt, Győr polgármestere, és Debreczeni-Droppán Béla, a Honismereti Szövetség elnöke. A kép forrása:

<https://honismeret.hu/esemenyek/xlvi-orszagos-honismereti-akademia>

Reggelente az egyetemvárosból valamelyik, a Mosoni-Dunán átívelő hídon sétáltam át, hogy köszöntsem az új napot. Ülhettem a kakasos kút mellett, vagy egy árnyas padon olvasva. Este az előadások után egy másik hidat választva, fedeztem fel az Európa Nostra-díjas barokk belvárost, fotóztam a tükörgömbben a lemenő nap tobzódó színeit, a fantasztikus cégéereket. A kezemet me-

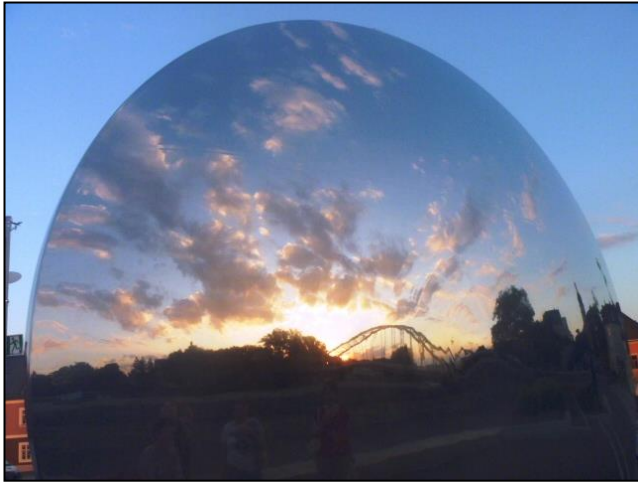
rítettem a kutak vizébe, gyönyörködtem a fényjátékokban. A XLVI. alkalommal a Honismereti Akadémia országunk legendás városát, Győrt választotta helyszínéül, és természetesen a VÍZ a téma. A Campus nagy előadótermében 20 előadás hangzott el, pl: a Duna kétparti településeiről, hajóvontatókról, a gyógyforrásokról, borvizekről, a vízgazdálkodással kapcsolatos pecsétokról. A „vizes” népdalokat együtt énekeltük az előadóval, mert dr. Lanczendorfer Zsuzsanna egyetemi docens hangja szívünkbe lopta magát.

Áder János a víz jelenéről, múltjáról és jövőjéről beszélt.

A kép forrása: <https://honismeret.hu/esemenyek/xlvi-orszagos-honismereti-akademia>

Lelkesen megtapsoltuk a köztársasági elnök remek előadását, aki ennek a tájnak szülötte. *Andrásfalvy Bertalan* beteg lett, de elküldte gondolatait. A győri vendéglátók a város felfedezésének élményét hétfő délutánra szervezték. Láttuk a megújult zsinagóga nyolcszögletű óriás kupolájának arany csillagait, a működő képfestő műhelyben a mintázott vászon festését, a bazilikában a vértanú Apor püspök emlékművét. Szent László hermája előtt most is meghajtom fejem. Persze ez csak ízelítő, de mikor hétvégén vonatra ültem, már 25 látott szépséget éltem meg, és elhatároztam, hogy a nyáron visszatérek ide, hogy folytassam a sort.

Fotó: Óvári Zsuzsanna

Este a színes fényben fürdő hidat fotóztam, és részese lehettem az U18 nemzetközi bajnokság megnyitójának a Dunakapu téren, ahol a jövő fiatal sportreménységei ünnepeltek. Gyümölcs-kelyhet vettem a zöldségesnél, ma éppen dinnye, szeder, ananász, eper íz kavalkádban. A kávéházak teraszai zsúfoltak. Készült fotó a verébről, aki a csónakos szobrának kezén illegeti magát. Csodáltam az Esterházy-palota *Ihlet és ideál* festményeit, szobrait, majd visszatértem megnézni a XX. századi Vasilescu-gyűjteményt. Nem hagytam ki most sem Kovács Margit keramikai szívemnek kedves szobrait. Kavicsot vettem fel a kirándulásra Lébény középkori templomának lábaitól, amely egy arcot formáz. Megsimogattam a fésűkagyló bronz domborművet, mely jelzi, hogy itt vezet az El Camino zarándokút. Pozsonyban a várat kívülről láthattuk. Lesétáltunk a koronázó templomhoz, megkoszorúztuk Bél Mátyás emléktábláját, és a forrásban egy pohár sör jól esett a kávéházban. Dévény komor falai már Adyt is megihlették, számomra szédítő. Mosonmagyaróváron a múzeumi gyűjtemény gazdagsága páratlan. Közben egy tomboló zivatart is megéltünk a busz ablakain át, szemlélve a sötét fellegeket. Aztán kisütött a nap, és a hőmérő higanyszála 30 fok felett volt ismét. Idén is volt sikeres jótékonysági bál, ültetünk közösen fát a megnyitó után, hogy emlékünket őrizze, és árnyat adjon a későbbi nemzedéknek. 3 szekcióból és 3 különböző kirándulási útvonalból választhattunk. Emlékeztünk Timaffy Lászlóra, aki a Szigetköz neves kutatója. A záró előadás után a vándorbotot Néma Sándor elnök-

tól ünnepélyesen átvette Nyíregyháza képviselője. Jövőre ott találkozunk!

A kép forrása: <https://honismeret.hu/esemenyek/xlvi-orzagos-honismereti-akademia>

A diákok még a nyári szünetet töltik, de nem volt üres az egyetemváros. Az Európa bajnokság fiataljai lelkesedtek a foci VB óriás kivetítői előtt, és készültek a másnapi versenyekre, vagy ünnepelték a sikert. Jó volt hallani nekünk, akik már 50+ évet tudhatunk magunknak. A szódás szifon szobor Jedlik Ányost jutatta eszembe, a Szent György szobor apró sárkánya mosolyogtató. A mappámban gyűlik a sok rajz és anekdota. Közben a győri programajánló, a City busszal utaztunk ki a pályaudvarra, elszüthetünk a Bridge csónakház előtt, ahol ettünk, majd átmentünk kedvenc hidamon, és elkanyarodtunk az Arany parttól a törökök legyőzésére avatott szobor mellett. Különleges hét volt, sok csodával, amiből pár élmény-villanást lejegyzett a K4-510-es szoba lakója, Óvári Zsuzsanna.

A kép forrása: <https://honismeret.hu/esemenyek/xlvi-orzagos-honismereti-akademia>

Értékeink a jövőt formálják - Jubileumi vándorgyűlés Keszthelyen

KISSNÉ ANDA KLÁRA

Rendkívüli helyszínen, ezúttal a Balaton-parton, Keszthelyen tartotta a Magyar Könyvtárosok Egyesülete jubileumi 50. vándorgyűlését. **2018. július 3–6.** között 805 résztvevő regisztrált a szakmai konferenciára. A szervező Fejér György Városi Könyvtár, a Pannon Egyetem Georgikon Kara és az MKE Zala Megyei Szervezete rendkívüli programokkal és meglepetésekkel várták a vendégeket az ország minden tájáról.

Ezúttal nem volt fogadó bizottság az állomáson és a megszokottnál kevesebben sürgölődtek az érkezők körül, ami nagyobb fokú önállóságra ösztönzött – ez nem volt baj. Nem is volt min csodálkozni, hiszen a városi könyvtár alig tízfős gárdája korlátozott kapacitással bírt.

A nulladik napon a könyvtárlátogatásokra ki-kimaga indulhatott el – jobb híján – térképpel a kezében. Kísérők a négy tematikus városnézésre

jutottak, akiknek segítségével meg lehetett tekinteni a Balaton Múzeum kiállításait, a Helikon Kastélmúzeum Könyvtárát, a Georgikon Múzeumot és Élmenygazdaságot, illetve helyismereti sétára lehetett indulni a Fő-tér és Várkert irányában érintettük a Magyarok Nagyszombatja Plébániatemplomát, a Pantheont és a Goldmark-házat, és a kastélyig jutottunk el. Aki az utazás és séták után még kedvet érzett, az este a Musica Antiqua Együttes koncertjén vehetett részt a plébániatemplomban.

A képek forrása a vándorgyűlés fotóarchívuma:
https://drive.google.com/drive/folders/1GqXBKezMGnNmGbnWMBxdAskTZ6yLh_Un

Július 4-én a délelőtt a Pannon Egyetem Georgikon Karán kézműveskedéssel várta az ügyes kezű könyvtárosokat, miközben a kiállítók készülődtek a standjaiknál. A kis monguz-gyűjtők ezúttal hoppon maradtak, nem volt idén készlete a Qulto-nak. Az Akadémiai Kiadó, a Ceiba, az Arcanum, az InfoKer, az EBSCO mellett számos, több mint húsz cég, illetve szolgáltató képviseltette magát. Megismerésüket pecsétgyűjtő játék ösztönözte, de anélkül is sok technikai újdonság hívta fel magára a figyelmet. A szakmai kiállítást **Tóth Gábor**, a Pannon Egyetem Könyvtár főigazgatója nyitotta meg.

A jubileumi vándorgyűlés okán **Az MKE vándorgyűléseinek 50 éve** címmel nyílt kiállítás, melyet *Fehér Miklós* elnökségi tag, a Könyvtári Intézet igazgatója nyitott meg. Az első vándorgyűlés dokumentációjától a különböző szekcióprogramokat és helyszíneket megidéző emlékekig igazán színes és sokoldalú visszaemlékezésre nyílt lehetőség. A paravánokon sorakozó fotók, meghívók, a tárlókban elhelyezett kitűzők, vászontáskák, programfüzetek, pólók stb. mellett folyamatosan futó fotóprezentáció idézte meg a múltat. *Barátné dr. Hajdu Ágnes* köszöntötte az első vándorgyűlés jelen lévő szervezőjét, *Mészáros Antalt*.

Míg a Városháza dísztermében sajtótájékoztató zajlott, a plenáris ülésnek helyet adó Balaton Színházban még lehetőség volt a vendégelőadó, *dr. Freund Tamás* életművét bemutató kötet megvásárlására, melyet később maga a szerző dedikált.

A nyitó plenáris ülésre az MKE elnök, a város és a minisztérium, valamint a szervezők képviselőiben megjelentek ezúttal is a fanfár hangjára vonultak be, mely néhány éve gyakorlat. A köszöntők sorát *Barátné dr. Hajdu Ágnes*, az MKE elnöke kezdte meg. A címben idézett jelmondat egyrészt visszaemlékezésként, másrészt útravaló gyanánt szolgál a könyvtáros szakma jövőjéhez – ahogy mondta. Tetten érhető benne az elmúlt fél évszázad, a stratégiánk, a könyvtár versenyképességben betöltött szerepe, az ENSZ fenntartható fejlődés-missziója, az erős közösségünk, ami jövőnket is formálja. Videóüzenetben küldte üdvözlését *Glòria Pérez-Salmerón*, az IFLA új elnöke. *Fekete Péter*, az EMMI frissen kinevezett kultúráért felelős államtitkára megjegyezte,

hogy a könyvtáros szakmát és szerepkört érték a közelmúltban a legjelentősebb változások, hiszen átalakult a szabadidő felhasználása. Nem elég, hogy a kulturális versenyhelyzetben helyt kell állni, a helyi közösség formálásában, építésében kell részt venni. *Ruzsics Ferenc* polgármester kiemelte, hogy a könyvtárban a betűt kell keresni és felhívta a figyelmet a keszthelyi gyermekkönyvtár tevékenységére. *Dr. Gelencsér András*, a Pannon Egyetem rektora utalva a soproni és a jelen vándorgyűlésre, ajánlotta az Egyetem egyéb telephelyeit is további konferenciahelyszíneként. A továbbképzés és a kapcsolatépítés egybefonódását, a közösség és hagyományápolást hangsúlyozta. *Pappné Beke Judit*, a 2016-ban Minősített Könyvtár címet elnyert Fejér György Városi Könyvtár igazgatója a város, az intézmények, vállalkozók, középiskolások segítségéért mondott köszönetet.

A plenáris ülés vendége volt *dr. Freund Tamás*, Széchenyi-díjas magyar neurobiológus, egyetemi tanár, az MTA alelnöke, aki **A művészetek által megtermékenyített belső világ és az információrobbanás hatásai a kreatív gondolkodó képességeinkre** címmel az agy kutatás mai eredményeiről számolt be, természettudományos alapon adott magyarázatot arra, miképpen hat a hatékony tanulási folyamatokra és kreativitásra az információrobbanás és a globalizáció. Az agykéreg, az idegsejtek, a memória elemi egységeinek működését, az emlékek rögzülésének folyamatát ismertetve láthatóvá vált, hogy miért nem képes egy gyerek hosszas tanulásra fordított idő mellett sem megmaradó tudásra szert tenni. Az embert tömegével érő információk, az internet, a felgyorsult befogadáskényszer, az állandó kizökkenés gátat szab az egyidejű impulzusoknak. A kudarcélmény depresszióhoz, lelki elsívárosodáshoz vezet. További veszély a drogok terjedése, az önzés és elmagányosodás felé vezető társadalmi fejlődés, az internetes kommunikáció miatt elvesztett társas kapcsolatok, a lebutított érzelmek, a szociális izoláció szellemi és fizikai leépülést, kontrollhiányt okoz. Az agy szerkezeti elváltozásához vezet, hogy a dopamintermelés nem okoz örömeztetet, az élmény hatására ma más a fiziológiás folyamat, zsugorodik az érzel-

mi kontextus. Márpedig az impulzusokat szállító érzelmeink, motivációink, általános élettani állapotunk határozzák meg belső világunkat, kreativitásunkat. A belső világ hiába vesz részt a memóriefolyamatokban, ha nem gazdagítjuk művészetekkel, katartikus élményekkel. Nevelési és önévelési feladat, a gyerekekért vállalt felelősségünk megteremteni ennek igényét és feltételeit. A könyvtáraknak aktívan részt kell venniük az értékteremtésben, és ez fokozható, ha közösségi tevékenységformát találunk hozzá, közösen alkotunk. A valós idejű alkotás (akár egy kóruséneklés) lehet dopaminforrás, a rendszerességre törekedni kell.

A plenáris ülés díjátadó ünnepsége előtt emlékeztünk a 2018. júniusában elhunyt *Ludasi Tündére*, az MKE PR Munkabizottságának tagjára, aki 2004–2016 között a Nógrád Megyei Szervezet elnöke, a Balassi Bálint Megyei Könyvtár igazgatóhelyettese, majd a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Zsókavár utcai fiókjának könyvtárvezetője volt.

A díjeső a **Fitz József-könyvdíjak** átadásával vette kezdetét. Az Oktatási és Kulturális Minisztérium díját Fekete Péter államtitkár nyújtotta át a **Gyermekvilágháború, 1914–1918 rajzokban** címmel (EKE OFI OPKM) megjelent kiállítaskatológus, továbbá Dániel András: **És most elmondom, hogyan lifteztem** című gyermekkönyv (Pozsonyi Pagony Kft.), valamint Fráter Erzsébet: **A Biblia növényei** címmel megjelent Scholar-kiadvány szerzőinek, illetve kiadójának.

Az **MKE Emlékérmeket** Barátné dr. Hajdu Ágnes elnök és Gerencsér Judit főtitkár adta át a szervezeti felterjesztésekre hozott elnökségi határozat alapján. 2018-ban az egyesületi munkáért kitüntetésben részesült Fazekas Gáborné, az OSZK nyugalmazott könyvtárosa, az MKE Műszaki Könyvtáros Szekciójának vezetőségi tagja, Molnárné Varga Katalin, a Méliusz Juhász Péter Könyvtár könyvtárosa, az MKE Hajdú-Bihar Megyei Szervezet elnöke, Pappné Beke Judit, a Fejér György Városi Könyvtár igazgatója, az MKE Zala Megyei Szervezet elnöke, Sebestyén-né Majchrowska Ewa, az Érdi Csuka Zoltán Vá-

rosi Könyvtár igazgatója, az MKE Pest Megyei Szervezet Ellenőrző Bizottságának elnöke, dr. Téglási Ágnes, az MTA Könyvtár nyugalmazott általános főigazgató-helyettese, az MKE Tudományos és Szakkönyvtári Szekció elnöke (2013–2017), valamint a határon túlról Tamara Krajna, a Zágrábi Egyetem Gépész - és Hajóépítőmérnöki Kara (FAMENA) igazgatója, egyben a Horvát Könyvtáros Egyesület Kari Könyvtárak Szekciójának és az IFLA Science and Technology Libraries Section tagja.

A fiatal magyar könyvtárosok munkájának megbecsülésére és méltó elismerésére az MKE és az Informatikai és Könyvtári Szövetség által közösen alapított **Az év fiatal könyvtárosa-díjat** idén *Szüts Etele* nyerte el „A Forum Hungaricum Nonprofit Kft. aggregációs szolgáltatása a Közgűjteményi Digitalizálási Stratégia keretében: Tartalomszolgáltatás az Europeana felé” című pályamunkájával. A kitüntetést az MKE elnöke *Ramháb Máriával*, az IKSZ elnökével közösen adta át. A **Kovács Máté Alapítvány által kitüntetett különdíjas** *Jeneiné Ecseri Mariann* lett a „Fiatalok Könyvtára Cegléden” címmel írt pályázatával. A díjátadásban részt vett a díjalapító özvegye, *Kovács Ilona*.

Elhangzott a **Füzéki István Emlékérem** laudációja, melyet 2017 novemberében a kuratórium dr. Arató Antalnak ítélte oda. A ma is aktív kutató és publikációs tevékenységet folytató díjazott pályája során a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban, az OSZK Könyvtártudományi és Módszertani Központjában, Jászberényben könyvtárigazgatóként dolgozott, 1994-től nyugdíjazásáig a székesfehérvári Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár igazgatója volt.

Végül a bibliográfus-helytörténész emlékére alapított **Kertész Gyula Emlékérem** átadására került sor, melyet *Kertész Gyuláné* és *Szőnyi Éva*, az MKE Bibliográfiai Szekciójának elnöke nyújtott át. Idén a kitüntetést *Pogány György*, a pilisi Kármán József Városi Könyvtár nyugalmazott könyvtárigazgatója, az ELTE BTK főiskolai docense kapta, aki elnöki tisztséget töltött be az MKE Zenei Szekciójában, MKE EB tag és a Könyvtári Figyelő szerkesztőségi tagja ma is.

A plenáris ülést követően a Fő tér több látványosságot is kínált. A nagykanizsai könyvtárosok gólyalábas bemutatója mellett bárki megpróbálkozhatott a nem kis ügyességet követelő mutatóvannal – több méretben. A tér másik felén eközben a jó méternyi magas, több méternyi széles „MKE 50” óriásbetűk kifestésére vállalkozhattak az alkotó kedvű könyvtárosok. Ki-ki kedve, hangulata szerint ragadott ecsetet és festékes vödröt. A pillangók és a Balatonra utaló hullámvonalak mellett megjelentek a foci-vb motívumai is. Volt persze, aki könyvtárat látogatott vagy most vett részt a városban vezetett utak valamelyikén, de sokan kihasználták a nap során az ingyenes strandbelépőt.

Az Elnökség meghívott tagjainak állófogadásához ezúttal a Festetics-kastély Tükörterme kínált helyszínt. Csábító volt sétálni a hőségtől kissé megcsappant estében a Balaton-parton, beülni egy-egy vendéglőbe, volt, ahol nekünk készült menü is szerepelt a kínálatban. Aki kultúrára vágyott, annak este a Happy Dixiland Band ígért vidám felüdülést a színház nagytermében.

Élménymorzsa a vándorgyűlésről

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA

Happy Dixiland Band koncert

Ha valaki öt perc alatt szeretne „happy” lenni, okvetlenül hallgasson dixiland muzsikát. Ahhoz, hogy még gyorsabban váljunk boldoggá, érdemes nagyon magas színvonalon játszó, jó zenészekből álló zenekar műsorát meghallgatni: olyan zenekarét, mint a Happy Dixiland Band, amely július 4-én adott koncertet a Balaton Színházban. Az esten a 2011-ben alakult hévízi zenekar a dixiland mellett charleston és boogie-woogie dallamokat is játszott. A népszerű amerikai muzsikák között régi magyar filmek közismert slágerei is elhangzottak. Az 1910-es, 1920-as évek hangulatát idéző koncerten nemcsak a hangszeres tudásukat csillogtatták meg az előadók, hanem énektudásukat is. Sőt, a felkonferáló szövegek is kedvesen humorosak voltak. Nem meglepő, hogy az egyórásra tervezett program után a lelkes közönség még sokáig nem engedte le a színpadról a művészeket.

Jóga a Balaton-parton

Megszokhattuk, hogy a vándorgyűléseken nemcsak szakmai programok várják az érdeklődő könyvtárosokat. Zenés estek, kirándulások és a hagyományos baráti találkozók is tarkítják a négy napos konferenciasorozatot.

A keszthelyi vándorgyűlésen sem volt ez másképp, de itt még egy különleges eseményre is sor kerülhetett: július 5-én a jóga szerelmeseit vagy a jógát először kipróbálni vágyókat várta *Magyar Szilvia*, a keszthelyi Fejér György Városi Könyvtár gyermekkönyvtárosa, jógaoktató. A Balaton partjára meghirdetett jógaórát semmiképpen sem szerettem volna kihagyni. A reggel hét órakor kezdődő program alaposan feltöltött minden résztvevőt a nap első sugaraival, és a harmatos fűben való tapicskolás is kellemes felfrissülést

eredményezett. A madárcsicsergés és a Balaton látványa párosulva a nyújtó-lazító, de sokszor erő kifejtést is igénylő gyakorlatok elvégzésével igazán felpeszditette a boldogsághormonokat. Magyar Szilvia jógaóráján a kezdők és a haladók is megtalálhatták a belső egyensúlyukat, és felszívhatták magukat energiával. Kihagyhatatlan élmény volt.

A kisplenáris ülés

KISSNÉ ANDA KLÁRA

Július 5-én, a vándorgyűlés másnapján, a program szokás szerint a kisplenáris üléssel kezdődött és a szekcióprogramokkal folytatódott. Az ülés levezető elnöke Kiss Gábor MKE alelnök először Ramháb Máriának adott szót. Az IKSZ elnöke hangsúlyozta, hogy a hagyományokat új ötletekkel tovább kell vinni, a kreativitásunkat meg kell mutatni, az értékek és egymás megismerése által mi magunk – általunk pedig a szakma is – fejlődik. Fontos az intézményi és az egyéni tagság, a társszakmai szervezetek ismerete. E nélkül nem lehet további lépéseket tenni a közös ügyek (életpálya, tanulás, bérezés, szakmai elismerések) érdeképviseletéért. Ebben segít a vándorgyűlésen való töltökezés és fontos annak megmaradása.

Tüske László, az OSZK főigazgatója köszöntőjében arra emlékezett vissza, hogy miképp, milyen formában fonódott össze a Széchényi Könyvtár az MKE-vel. Alapszabályát itt véglegesítették, feladatai ellátására, működésére helyet kapott a falak között, és itt készülnek majd ősszel a világtalálkozóra is. A jövőnköt formáló értékek viszsza-köszönnek az első vándorgyűlés témájában éppúgy, mint a nemzeti könyvtár megújítási projektjében vagy az IFLA irányvonalában.

Köszöntőt mondott Kiss László, a Romániai Magyar Könyvtárosok alelnöke, a Román Könyvtárosok Egyesületének alelnöke, aki a tapasztalatokra és az erős nemzet iránti elköteleződésre épített jövőben láttatta az értékeket. A horvát könyvtárosok képviseletében Tamara Krajna, és a Horvát Könyvtáros Egyesület előző elnöke a 2009 óta fennálló szoros együttműködésről és barátságról emlékezett meg.

A kisplenáris ülés nyitó előadásaként Kiss Gábor alelnök sajátos humorral fűszerezve tekintett vissza a vándorgyűlések sorára. Az 1961-ben felmerült ötlettől az 1969-ben megvalósult elsőig, majd a különböző helyszíneken történtek megelevenítésével máig emlékezett. Végigpillantottunk a mindig aktuális témákon, mi foglalkoztatta a könyvtárügyet, kik voltak az évek során a neves előadók sorában, hova fejlődött a résztvevők számát tekintve, mikor és hogyan alakultak ki a ma jellemző elemei, mint például a záró plenáris, a szekcióprogramok, a kiállítások. Az évek során meghatározó helyszínek szükségszerűen a nagyvárosokból az egyetemvárosokba koncentráltak, ami a létszám és a technika, az infrastruktúra miatt indokolt. Nem egy város már háromszor is sorra került. Kitért arra is, hogyan alakult a minisztérium képviselete, vagy a külföldi vendéglista. Ahogy a jelmondatok egyre sokatmondóbbak lettek, úgy változott a dizájn is az első, rotával készült meghívótól a mai színes programfüzetig és a minden információt közzétevő honlapig. Érdekes színfoltja volt a Jeromos totó – és itt derült ki a sorokból felkiáltva, hogy hol leledzik maga a szentet ábrázoló szobor! A nemzedékeken átívelő tapasztalatokkal tudni kell élni, a kihívásokhoz alkalmazkodni, de a próbálkozást nem szabad feladni. Hogy ez erőt ad nekünk is, ennek reményében zárta szavait.

Szemelvények a vándorgyűlés szakmai programjaiból – Bibliográfiai és Jogi Szekció

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA

Negyvenöt éve a vándorgyűléseken – ezt a címet választotta a Bibliográfiai Szekció, utalva arra, hogy milyen régi résztvevői a könyvtáros társadalom 50 éves múltja visszatekintő vándorgyűléseinek. E cím jegyében természetesen voltak visszatekintő előadások is, de a szekcióprogram első felében inkább a jelen bibliográfusait érintő kérdések kerültek terítékre. A szekcióülést ebben az évben is Szőnyi Éva, a szekció elnöke nyitotta meg és moderálta a délelőtti folyamán.

Elsőként *Gönczi László*, a Könyvtárellátó Non-profit Kft. bibliográfus munkatársa tartotta meg előadását **Velünk együtt könnyebb - a KELLO bibliográfiai tevékenysége** címmel. Mivel könyvtárunk dokumentumainak zömét a KELLO-tól szerzi be, engem nem kellett meggyőznie az előadónak arról, hogy milyen előnyökkel jár a kész bibliográfiai rekordok importálása. Ugyan a feldolgozó munkatársainknak még sok dolguk akad ezekkel a rekordokkal, mégis nagy segítséget jelent a KELLO bibliográfiai szolgáltatása. Az előadás számomra azért volt érdekes, mert a teljes folyamatot láttatta onnantól kezdve, ahogy a dokumentumot feldolgozzák a Könyvtárellátónál egészen odáig, hogy kiszállításra kerül a könyvtárakba.

A Bibliográfiai Szekció második előadója *Sóron Ildikó* régióigazgató (Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár), a hazai biblioterápia egyik szaktekin-télye volt. Gyakorlatias előadásában bemutatta, hogy milyen eszközei lehetnek egy terapeutának a biblioterápiás foglalkozásokon, azaz, hogy *Mi lapul egy könyvtáros orvosi táskájában?* A kéltárban helyet kapnak az íróeszközök és a papír mellett a játékkártyák, fotók, storykocka, kavics, plüssjátékok és a papírzsebkendő – hiszen ezek a foglalkozások nem mentesek az érzelmi hullámhegyektől és -völgyektől. Természetesen a legfontosabb eszköz maga az irodalmi mű. Az Országos Idegennyelvű Könyvtárban 150 alkalommal megrendezésre került „Műkincsvadászat” című program bőséges tapasztalatra alapozva az előadó verseket, regényeket, novellákat vonultatott fel, és nemcsak a művel ismertette meg a hallgatóságot, hanem arról is képet kaphattunk, hogy a választott irodalom

milyen pszichés probléma vagy élethelyzet megoldására alkalmazható.

Sóron Ildikó előadása után a **Jogi Szekció** ülésére igyekeztem. Éppen *dr. Kenyéri Katalin* köz-igazgatási tanácsadó, könyvtári és jogi referens (Emberi Erőforrások Minisztériuma) előadásába nyertem bepillantást. **Új jogszabályok, új könyvtári feladatok** című összefoglalója bemutatta az 1997-es CXL. törvényben bekövetkezett változásokat: bővültek a nyilvános könyvtárak feladatai, változtak a nyilvános könyvtárak jég-zékének vezetésével kapcsolatos elvárások, figyelni kell a kiskorúak védelmére is a könyvtárakban az internethasználat során szűrőszoftver segítségével. A könyvtári feladatokat meghatározó jogszabályok pontosan rögzítik a nemzeti könyvtár, az országos szakkönyvtár és az egyetemi könyvtár feladatait. Szólnak a gyűjtőköri szabályzatról és a nyilvános könyvtárak együttműködési kötelezettségéről is. A szakzsargonban is tapasztalhattunk változásokat: „megyei hatókörű városi könyvtárakról” beszélhetünk a korábbi „megyei könyvtárak” helyett, a „könyvtári rendezvények” fogalmat pedig a „könyvtári programok” kifejezés váltotta fel.

Gilincsek Szabolcs, a GDPR Info Kft. munkatársa a 2018. május 25-én életbe lépett európai uniós adatvédelmi jogszabályról adott részletes tájékoztatást **Adataink védelmében – GDPR a gyakorlatban** címmel. Az előadás révén megismerkedhettünk az alapfogalmakkal és a GDPR könyvtári munkánk során felmerülő kérdéseivel. Az igen informatív előadást kár lett volna kihagyni, mert nemcsak egy jó összefoglalását adta a személyes adatvédelem érzékeny és igen szigorúan szabályozott témakörének, hanem olyan értelmezési buktatókra is felhívta a figyelmet, amelyekre érdemes odafigyelnünk nemcsak szakmánk gyakorlása során, hanem privát életünkben is.

A Jogi Szekció következő előadója *Gerencsér Judit*, a Kúria Tőry Gusztáv Jogi Szakkönyvtára könyvtárvezetője volt. **A könyvtárak és könyvtárosok új kihívásai egy nemzetközi workshop tükrében** című előadásában az IFLA Global

Vision európai regionális workshopjáról számolt be. A Global Vision program 2017-ben indult útjára azzal a céllal, hogy feltérképezze a könyvtári terület globális kihívásait és az azokra valószínűleg lehetséges lehetőségeket. A program második szakaszában egy világszintű workshop-sorozat vette kezdetét, melynek célja a jó ötletek, gyakorlatok összegyűjtése a könyvtárak hatékonyabbá tétele érdekében. E sorozat egyik állomása Párizsban volt idén májusban. Gerencsér Judit az itt szerzett tapasztalatairól számolt be előadásában. A párizsi workshopon zajló megbeszélések azt a célt szolgálták, hogy a könyvtáros szakma nemzetközi szinten is egységes stratégiai kulcsterületeket nevezzen meg az európai régióban, nemcsak annak érdekében, hogy a könyvtárak mindenütt a lehető legteljesebb használói körnek nyújthassanak magas színvonalú szolgáltatásokat, hanem azért is, hogy saját jövőjüket is biztosítsák, érdekeiket érvényesíthessék.

Rózsa Dávid, a KSH Könyvtár főigazgatója **Várunk rejtett kertje. A magyar szakkönyvtári rendszer jelen- és jövőképvázlata** címmel tartott előadást. A szakkönyvtárak történeti áttekintése sok érdekes információval szolgált. Kiderült, hogy a szakkönyvtárak a XVIII. század termékei. 1909-ben alakult meg ugyanis a Nemzetközi Szakkönyvtári Szövetség, s ezzel kezdetét vette a szakkönyvtárak virágkora. A magyar szakkönyvtári történelem is a XVIII. században kezdődik, mely a dualizmus időszakában nyert új lendületet. A II. világháború után a szakkönyvtárak helyett inkább dokumentációs központokról beszélhetünk. Az 1989-es évet követően sajnos, a hajdani virágkor után hanyatlás indult el szakkönyvtárainkban: gyűjtőkori anomáliák, erőltetett hálózati törekvések, avított központi szolgáltatások jellemezték azokat. 1990 és 2016 között szakkönyvtáraink száma egynegyedére csökkent. Ezzel egyidejűleg a főfoglalkozású könyvtárosok száma is drámaian megfogyatkozott. Ezek a tendenciák azonban nemcsak nálunk jelentkeztek, hanem Kelet-Közép-Európában is jellemzőek voltak. Előadása második részében Rózsa Dávid szakkönyvtártípusok szerint elemezte a hazai helyzetet. Sajnos, a körülbelül 3900 könyvtár között csak 337 működő szakkönyvtár van jelen-

leg Magyarországon (a felsőoktatási könyvtárakat nem számítva). Nem kedvező tendencia az sem, hogy a szakkönyvtárakban a könyvtáros státusz folyamatosan csökken, a könyvtáros feladatok kiszervezésre kerülnek. Az előadó e hanyatló folyamat megfékezése érdekében megoldási javaslatokkal is szolgált: fontos lenne a szakkönyvtáraknak definiálniuk önmagukat; meg kell reformálni a könyvtári statisztikát, hogy abban a szakkönyvtárak tevékenysége jobban számszerűsíthető legyen; lényeges törekvés kellene, hogy legyen a szakkönyvtárak részéről a proaktivitás és az együttműködés; a könyvtárosi feladatokat könyvtárosoknak kellene végezni; a pályázati lehetőségeket ki kellene terjeszteni a nem nyilvános szakkönyvtárak körére is, mert – bár ezek az intézmények nem mindenki által látogathatók, mégis – sokat tesznek a nemzeti IQ emeléséért.

Társadalomtudományi és Műszaki Szekció

KISSNÉ ANDA KLÁRA

A Társadalomtudományi Szekció ülését *Villám Judit* szekcióelnök moderálta. Szokás szerint a legnagyobb előadótermet kapták a műszaki Könyvtárosok Szekciójával egyetemben. *Dr. Redl Károly*, az Országgyűlési könyvtár igazgató-helyettese, a parlamenti könyvtár történetébe avatta be a hallgatóságát. Az 1868-ban, a törvényhozók munkájának támogatására alapított könyvtár a Magyar Nemzeti Múzeum egy szobájából 1902-ben költözött a mai Országház épületébe. 1934-ig csak a képviselők szükségleteit elégítette ki, majd a nyilvánosság felé nyitva már az újságírók, professzorok, a különböző szakemberek, az „idegenek” olvasótermeként is szolgált. Egy 1953. évi MT határozattal vált nyilvános könyvtárrá és ezzel egyidejűleg (a rendszerváltozásig) megszűnt szervezeti kapcsolata az országgyűléssel. 1987-ben nyitotta meg ideiglenes képviselői olvasótermét, majd 1990-ben az alapító Ghyczy Ignác rendelkezésével összhangban az Országgyűlés vállalta, hogy a magyar törvénykezés szolgálatába állítja és országos feladatkörű nyilvános könyvtárként működteti. ezzel dolgozó köztisztviselői státuszba kerültek. 2014-ben a

belső olvasótér is átalakult, állománybővítésre került sor. Az alapítóra emlékezve emléktáblát helyeztek el falán.

Zászkaliczky Borbála osztályvezető az Országgyűlési Könyvtár gyűjteményéről, gyűjtőköréről tájékoztatót. A közel 700 ezernyi könyvtári egység többségében egyetlen példány. Törzsgyűjteményét különgyűjtemények egészítik ki: Magyar

Parlamenti Gyűjtemény, Külföldi Parlamenti Gyűjtemény, ENSZ Letéti Gyűjtemény, Európai Unió Letéti Gyűjteménye. Vétel, ajándék, csere, kötelezpéldány, hivatalos megküldés és fölöspéldányok útján gyarapodik. Utöbbi jellemző különösen a

Külföldi Parlamenti Gyűjteményre. A tematikát tekintve a gyűjtemény 7 %-át a történelem, 26 %-át a politika, 43 %-át a jog és 24 %-át az egyéb téma teszi ki – nyelvek szerint bontva. A gyűjtőkörök történeti változásaira is kitért, ahogy az időbeliség és a példányszám szempontjaira. A katalogizáláshoz az ALEPH rendszert használnak, jelenleg a tárgyszórendszer felülvizsgálata folyik, valamint a számviteli törvény – azon passzusa, hogy a könyv tárgyi eszköz, – miatt a rendszert a könyv jellemzőinek részletes kiegészítéseivel kell ellátniuk. Negyedévente gyarapadási jegyzéket tesznek közzé, a jogszabály szerint háromévenként állományellenőrzésre kötelezettek, ami nem kis terhet ró a könyvtárosokra.

A további előadások az Országgyűlési Könyvtár muzeális és különgyűjteményeit mutatták be részletesen. Előadás hangzott el a Hungaricana, valamint a Jogi portál és a digitális gyűjtemények adatbázisairól. A szaktájékoztatásról dr. *Varga Tímea* csoportvezető beszélt. A középiskolások és a 18 év felettiek is tagjai lehetnek a könyvtárnak, előbbieik például tanulmányi versenyre készülve veszik igénybe. A parlamenti felhasználók köre a képviselőkből, a képviselők

munkatársaiból, az Országgyűlési Hivatal, a Miniszterelnökség, a Parlamenti Őrség alkalmazottaiból áll. Használják a gyűjteményt a hivatali tevékenységek ellátásához, a központi állami szervek működésével kapcsolatos tanulmányokhoz. A felsőoktatásban hallgatók, joghallgatók, tanárok, kutatók mellett érdeklődő állampolgárok is igénybe vehetik. A határon túli tudományos közönség felé is nyújtanak szaktájékoztatót.

Maltsik Balázs vezető szakreferens az ez év januárjától működtetett szakreferensi osztály feladatait ismertette. Egy nevesített területet, gyűjteményt lefedő szolgálat adott esetben a mellékgyűjtőkörre vonatkozó tájékoztatót is ellátja. Például a politikatudományi egyúttal a képviselői szakreferensszolgálatot is ellátó. Az utánpótlás-nevelés miatt párokban dolgozók közül egy munkatárs mindig tapasztaltabb, de csapatként működnek. Feladatuk ellátásához szükséges a törvényalkotás folyamatos nyomon követése. A kutatástámogatás, forráshasználat, szakirodalomgyűjtés, olvasótermi ügyelet, online tájékoztatás mellett személyes konzultációkat is tartanak. A nyilvános felhasználók jellemzően a jogforrások, a jogszabályi háttér, a nemzetközi szervezetek működése, a parlamenti dokumentumok iránt érdeklődnek. 2017-ben 800 kérdésre adtak választ. A parlamenti felhasználók kérdéseiből szemezgetve említhető az angol alkotmányjog, a diplomácia témaköre, Teleki gróf geopolitikája. Aktuálisan a választókerületekkel és képviselőkkel kapcsolatos információk állnak az érdeklődés középpontjában. A közeljövőben azon dolgoznak majd, hogy az online felületet átalakítsák, közzétegyék a cikkgyűjteményt és összefoglalót adjanak a tudományterületekről.

A szolgáltatásfejlesztésről *Tóth Tamás* informatikai tanácsadó, a dokumentumhasználattal kapcsolatos folyamatokról *Parti Ádám* csoportvezető tájékoztatót, *Perjés Vera* könyvtáros pedig elsősorban az Országgyűlési Könyvtár 150 éves projektjét övező könyvtári kommunikációról beszélt. *Nagy Zoltán* elnök moderálta a Műszaki Könyvtáros Szekció programját. A témák között szerepelt a felhőszolgáltatás, az RFID-

szolgáltatások és az egyedi igényekre szabott RFID megoldások, a könyvtári intelligens rendszerek mellett a mesterséges intelligencia, de a bemutatók sorát színesítették a Pedro Kft. műszaki újdonságai a szkennelés területén.

Szepesi Judit, az OSZK Könyvtári Intézet e-learning tanácsadója előadásán kapcsolódtam be a szekcióprogramba. Az előadó azt ismertette, hogy a Könyvtári Intézet távoktatási rendszerének fejlesztése hogyan valósult meg. A folyamat során megvizsgálták a hasonló vállalkozásokat, azok eszközeit, módszereit, gyűjtötték a tapasztalatokat. Elemezték a terminológiákat, az oktatásszervezési tevékenységet, az oktatási tartalmakat, technikákat az oktató támogatásától a tudásszintanalízisig. Végül olyan e-learning rendszert sikerült létrehozni, amely a megyei könyvtáraknak is lehetőséget ad a csatlakozásra saját képzéseik lebonyolítására. Tanulói, oktatói oldalról és a képzőhely igényeinek megfelelően gyors hozzáféréssel támogatja a felhasználókat. A tanulási folyamat szoftveres és hardveres eszközökkel, az internetet használva, valamint hagyományos módszerekkel és eszközökkel blended formában valósul meg. A tartalom komplex, online és offline irányított feladatokkal. Az oktató közös munkát támogat, de az öntevékeny ismeretszerzés is lényeges elem. A szolgáltatási rendszer a szerzői jogot is figyelembe veszi.

Bánkeszi Katalin, a Könyvtári Intézet címzetes igazgatója az előzőeket egészítette ki. Áttekintést nyújtott a Könyvtári Intézet képzési rendszerének elmúlt tíz évéről, képzési programjai-

ról. A jelenlegi továbbképzési rendszer átlátható módon összeszervezve egy portálon ad lehetőséget akár belső képzésekre, akár partnerképzések beillesztésére – ezzel a könyvtári képzés új szintre emelését célozza. Járulékos költségektől (szállás, utazás) mentes, személyre szabott, családi élethez és munkahelyi lehetőségekhez alkalmazkodó, rugalmas időbeosztású, különböző eszközről elérhető tanulást tesz lehetővé. A távokta-

tási rendszer megújítása az OSZK megújuló technikai fejlesztésének része (tantermek, megújuló eszköztár stb.). A rendszerfejlesztés alapja, hogy minden egy lépéssel, egy helyről legyen indítható. Az egyszeri adatbevitel elemei minden oldalról lekérdezhetők. Az egységes adattár átláthatóvá teszi a különböző felületeket, használata eszközfüggetlen és kényelmes. Az egységes képzéstámogató rendszer magában foglalja a könyvtári e-learning portált, az Admin modult és a DigiTanTár tananyagtárat, a háttérmentésekkel létrejött e-könyvtárat és a Tan-Kör oktatási-tanulási környezetet, kapcsolatokat annak jogosultságaival és a visszajelzésekkel. Az oktatásszervezési modul az analitikáktól a tanúsítványok elkészítéséig szolgálja a rendszert.

Az előadásokban hallottak ezúttal is játékra csábították a résztvevőket. A szellemi totó helyes megfejtői között Nagy Zoltán ajándécsomagokat osztott ki. A délutáni programot a Helyismereti Könyvtárosok Szervezetével közösen szervezték egy Balaton-helytörténeti és egy hidrobiológiai előadással, melynek helyszíne a víz, a Hableány nosztalgiahajó volt.

Mezőgazdasági szervezet

KISSNÉ ANDA KLÁRA

Horváth Tamás, az MKE Mezőgazdasági Szervezetének elnöke elsőként *Darabosné Maczkó Beátát* kérte fel előadására. A Szent István Egyetem Entz Ferenc Könyvtár és Levéltár szoros együttműködésben tevékenykedik a hallgatói önkormányzattal, a tanárokkal és a szakkollégiumokkal. Állandó szolgáltatásfejlesztését a 3–5 évente cserélődő felhasználói kör igényeihez alakítja. Tevékenységeik között említette a tréningek helyébe lépett egyéni és csoportos konzultációkat, az adatbázisok, repozitóriumok, digitalizált tartalmak használatát.

A programok sorából kiemelte az Alumni-rendezvényeket, az itt végzettekkel, az adott szakok nagy öregjeivel történő beszélgetéseket. Ahogy másutt, a sikeresség mércéje itt is a jól megfogalmazott cím, az adott személy és idő függvénye.

A minőségirányításra rátérve említést tett a nem mindenben ideális munkakörülményekről – annak ellenére, hogy felújított, akadálymentesített épületbe kerültek. Az új helyszínhez a zöld-könyvtári deklaráció adja magát.

Folyamatleltárt készítettek a könyvtár vezetési, kulcs-, alap- és támogató jellegű tevékenységeiről. A hagyományos munkafolyamatokról és a belső szabványokról a közeljövőben gondoskodnak. A használói elégedettség- és igényfelmérés sok mindenre rávilágít, például javítani kell a kommunikációt és pótolni az értelmező feliratokat. Ami már most egyértelmű, hogy a jelenlegi humánerőforrás nem elegendő, a rendezvények számát csökkenteniük kell, mert az jelenleg más munka rovására történik.

Knoll Petra, az Állatorvostudományi Egyetem Hutýra Ferenc Könyvtár, Levéltár és Múzeum könyvtárosa roppant gyakorlatias és hasznos előadást tartott a marketing és PR területén alkalmazható eszközökről és programokról. A könyvtárak kommunikációja gyenge, idegenkedünk a reklámtól, hiányzik a marketing- és piacismeret, miközben sopánkodunk a felhasználók alacsony számán. Nem kis szakértelmet igényel, hogy a látogatók figyelmét hatásosan, számukra kényelmes formában ragadjuk meg. Fontos az azonnaliság, a kifelé irányuló kommunikáció a folyamatos figyelem és visszacsatolás. A hogyan és mivel kérdéseire kaptunk ezúttal válaszokat. Az előadó a közösségi média, a médiaeszközök felsorolása közben számtalan példát láthattunk a jogtisztán elérhető kép- és grafikagyűjtő oldalalakra, használható ikoncsomagokra. <https://www.flaticon.com/>, <http://www.iconarchive.com/> Bemutatta a képszerkesztő programokat a szerint, hogy éppen meghívót, borítóképet vagy

szórólapot készítünk-e, de infografika szerkesztésére is hozott példát. Az előadás mindenképpen arról is meggyőzte hallgatóit, hogy a befektetett munkánk akkor termel profitot, ha bizony nem vesszük félvállról azt kommunikálni, ugyanakkor ez hozzáértést, külön munkakört igényel.

Tamáská Lajos, az MKE INKA (Informatika a Nemzeti Közszo szolgálatban és Könyvtárakban Alapítvány) programmenedzsere három szekcióban is beszélt a felhőszolgáltatásokról. Az Alapítvány tanfolyami kínálatában is szerepel a téma a kínált szolgáltatások előnyei és hátrányai szempontjából gyakorlati feladatokkal fűszerezve. Az előadó arról igyekezett meggyőzni hallgatóit, hogy olyan szolgáltatásról van szó, amelyben a felhasználó helyett gondoskodnak a védelemről, a frissítésekről, megkímélik a háttérmentésektől, a mentésektől, a szerver lecserélésétől, ha az előregszik, de az informatikus fizetése is feleslegessé válik. A szekcióülésen a korábbi NIIF (Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program), ma KIFÜ (Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség) tevékenysége keretében nyújtott szolgáltatásokról esett szó részletesen, melyek a levelezés, a szalagos archiválás, a tárhely-szolgáltatás, a domainnév-regisztráció, a web hosting és a Cloud. Az igénybevételhez mindenképpen csatlakozási szerződés szükséges. Hogy hogyan működnek, és hol vannak helyileg a tárhelyek, arról hihetetlen felvételek, színes képösszeállítás tanúskodott.

Gyermekkönyvtáros Szekció

SULLER ILDIKÓ TÜNDE

Méltó helyszíne volt az ünneplésnek Keszthely, a Balaton fővárosa. Természetes, hogy mint minden helyszínen, itt is meglátogattuk a gyermekkönyvtárat. A Fejér György Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára adott otthont ugyanis, a Gyermekkönyvtáros Szekció, a Közkönyvtári Egylet, és a Könyvtárostanárok Egyesülete közös szekcióülése műhelymunkájának. A hivatalos beszámolót úgyis olvashatja mindenki a vándorgyűlés honlapján, legyen ez egy elvárásolt gyermekkönyvtáros beszámolója!

Nem tudom, mit érez a legtöbb gyermekkönyvtáros, ha idegen könyvtár gyermekrészlegébe megy, de bennem mindig van egy kis félsz. Mi lesz az önbizalmammal? Mi lesz, ha porig rombolják, ha ők sokkal, de sokkal jobban csinálják? Beléptem a kapun, majd elindultam a lépcsőn felfelé. Vigyázni kellett, hová lépek, mert kacsaringós volt a lépcső, és a falon futó lambériát lépésenként Oups bölcsességének darabjai borították. Szépen, színesen, csalogatóan illusztrálva. Oups egy ellenállhatatlan, kedves figura magvas, megszívlelendő gondolatokkal.

Az olvasás és a lépcsőzés nehezen összeegyeztethető műveletét egyszerre végezve újabb gondolatok tolakodtak az elmémbe. Menjek vagy olvassak? Nem érek oda időben! Ez meg van nekünk is, az egyiket olvastam is, de mégis...!

Erőnek erejével szakadt meg a „lépek – olvasok – lépek – olvasok” ritmusa. Az ajtón belépve mentem a hangok irányába, miközben az összes érzékszervemmel tapogattam a látványt. Kutattam persze, mi az, ami több, ami más, mert természetesen viszem haza az ötleteket.

És fotóztam. Engedték, nem úgy, mint a múzeumokban, fotójegy vásárlásával! Sőt! Informáltak. Beszédbe elegyedtem a helyi kolléganőkkal. Itt is, mint mindenhol, akadnak gondok – de hol nem? Ami közös bennünk: mindenki megtalálja a helyzetből kihozható legjobb megoldást - a könyvtáros kreatív! Nem emlékszem, hogy jártam-e már olyan könyvtárban, ahol nem ez volt a helyzet

Műhelymunka – ötletbörze – vetélkedő - foglalkozásterv, társasjáték. Nem, nem fogom leírni, hányféleképpen, milyen eszközökkel, milyen formában dolgozták/dolgoztuk fel mi, könyvtá-

rosok pl. a Helkán keresztül a Balaton témakörét. Azt sem, hogyan múlt el önmagam/önmagunk monitorozása.

Hogy jobban csinálják-e? Ez a kérdés érdeklenné válik, amikor beszippantja az ember lányát a légkör, a hasonlóan gondolkodó, leleményes, szuper intelligens kollégák közege. A csillogó szemeké, a lankadatlan, kifogyhatatlan, kedves, élő ötlettáráké. Köszönet érte!

A záró plenáris ülés

KISSNÉ ANDA KLÁRA

A Pannon Egyetem Georgikon Karán eljött a záró plenáris ülés ideje is, ami 1979 óta hagyomány. Összegezve a vándorgyűlés programját, idén több szekció együtt, egymással szervezett szekcióprogramot. A gyermekkönyvtárosok a közkönyvtárosokkal és a könyvtárostanárokkal, a műszakiak a helyismeretisékkel, de ez utóbbiak külön, többnapos konferenciára készülnek még július végén. A Zala Megyei Szervezet is kitett magáért a zalaegerszegi megyei és a nagykanizsai városi könyvtár munkatársainak jóvoltából. A Zenei Szekció nem vonult fel, így összesen tíz szekció kínált értékes és érdekes szakmai előadásokat. Az elnökök és moderátorok ezúttal is kü-

lön-külön álltak a plénum elé, hogy mindenkinek átadják a tanácskozásukon elhangzottak leglényegesebb gondolatait.

Mondhatni, nyereseményeső zúdult ezután a résztvevőkre. Kihirdették a nyereseményjátékok

eredményeit, és a kiállítók ajándékait is kisorsolták. A fődíj az Arcanum felajánlásából egy 12 hónapos hozzáférés volt az ADT-hez. A helyismereti totó 108 megfejtéséből 37 lett hibátlan, a **Vetítés nekem!** instagramjáték legjobbja is díjazott lett.

Polgár Péter dékán, a vendéglátók nevében fogalmazta meg gondolatait. Utalt arra, hogy az itt átéltek, hallottak jó dopaminforrásként szolgál-

tak, alkalmat adtak a kreativitásra. Záró gondolatként úgy fogalmazott, hogy a múlt rendszerezése, az új megszólítási formák mellett sem kikerülhetők a tanulási folyamatok, és kiemelkedő konferenciaként értékelte a mostanit.

Az elmúlt egy évről, hogy milyen pozitívumokat hozott a vándorgyűlés a Miskolci Egyetem, Könyvtár, Levéltár és Múzeum számára, arról *Espán Edina* főkönyvtáros szolt. Elmondta, hogy azóta megújultak a könyvtár belső terei, megsűrűsödtek kapcsolataik, és a kompetenciahatárok feszegetése ellenére szívesen tekint vissza. Várva várt pillanatként csendült fel azután a következő helyszín hívogatója, peregetek a képkockák – Székesfehérvárt bemutatva. A vándorgyűlés zászlaját *Pappné Beke Judittól Buriánné Tarró Edit*, az MKE Fejér Megyei Szervezet elnöke vette át. Mint mondta, Székesfehérvár nem egyetemváros és új könyvtára sincs, de szeretettel várnak jövőre két fesztivál és egy atlétikai verseny között 2019-ben, a királyok városában.

Barátné dr. Hajdu Ágnes, az MKE elnöke úgy fogalmazott, hogy egy sikeres vándorgyűlés közönségére tekintve büszkeség és öröm, az „együtt erősek vagyunk” érzése tölti el. A mögöttünk álló ötven év arról tanúskodik, hogy a könyvtáros szakma mindent túlél. Panaszkodás nélkül küzdöttünk meg a nehézségekkel, és mindig a jövőbe tekintettünk, ahogy Györkösi Endre sorai idézik számunkra:

„Árnyék mögött fény ragyog,
Nagyobb mögött még nagyobb,
S amire nézek, az vagyok.”

A jubileumi vándorgyűlés végén a Fejér György Városi Könyvtárban időkapcsolat helyeztek el a meghívottak körében. A baráti találkozó helyszí-

ne a Balaton-part volt kellemes szórakozást ígérve – míg éjfél tájt a vihar szét nem kergette a résztvevőket.

Július 6. a szakmai kirándulásokkal telt azok számára, akik igényelték. A hat programkínálatból gyorsan betelt a Balaton-felvidéki és az őrségi kirándulás. Korán elfogytak a helyek a hévízi látogatásra is. Keszthelyi helytörténeti séta és kastélytúra kínált még lehetőséget a helyi értékekkel ismerkedni. A nagykanizsai nosztalgiaút *Czupi Gyula* irányításával a kisrécsei Kendli Major Művésztelepre, és a Czinki Nosztalgiaudvarba vitt, majd a Halis István Városi Könyvtárat mutatta be rövid városnézéssel.

Hát ennyi volt... Remek volt a helyszín, jól éreztük magunkat. A szervezők létszámát tekintve kalapot kell emelni! 50 év után 6 név hangzott el, akik még az élők sorából az elsők is részt vettek: *Gerő Gyula, Kertész Gyuláné, Kovács Tiborné, Mészáros Antal, Varga Béla és Versegly György*. Őket az elnök külön köszöntötte. Reméljük, találkozhatunk velük Tatabányán, a magunk megemlékezésén, 2018 októberében!

Szubjektív megjegyzések a jubileumi vándorgyűlés kapcsán

KISSNÉ ANDA KLÁRA

Mint az elmúlt években, az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezet most is igyekezett támogatást nyújtani a vándorgyűlésre utazó tagjainak. Hogy ki, mire fordítja, maga dönti el. A feltétel, a minél sokszínűbb beszámoló, visszaadni, továbbadni a hallottakat, benyomásokat azoknak, akik egyéb okok miatt nem lehettek ott.

Mindannyiunk számára fontos – csak nem mindenki ismeri el –, hogy a napi rutin mellé, a szakmai fásultság ellen házunk tájáról időnként ki kell mozdulni. Fontos hallani azokról a szakmai témákról és aktualitásokról, amelyek érdekelnek, de nem a munkakörünk része, nincs idő vele foglalkozni a hétköznapiakban. Megerősítő vagy elgondolkodtató lehet, hogy másutt miként megy, ugyanazok a problémák vagy mások, és hol, hogyan oldják meg. Fontosak a szakmai ismeretségek, a tapasztalatok. Hogy ehhez az

MKE megyei szervezete hozzájárul, mindenképpen jó dolog. Ez egy rendkívüli alkalom, amit most a jubilálás még inkább azzá tett. 50. alkalom és Balaton-part! Az 1969-ben Tatán szervezett első vándorgyűlés után joggal érezhetné vagy érzi is bárki, hogy Komárom-Esztergom megyében lett volna a helye az ötvenediknek. Azt hiszem, mondhatom többes számban: évek óta fontolgatjuk, ízlelgetjük, érezzük mi is.

Hogy mégis miért nem hoztuk ide, annak sok oka van. Rögtön az első, hogy például hova szerveznénk? Miénk a legkisebb megye. Kevés olyan városunk van, amely méltó helyszínt adhatna egy vándorgyűlésnek. 1969-ben Tatán, 2000-ben Esztergomban volt, joggal – bár megyeszékhelyünk az utóbbi években szépen épül és fejlődik.

Másodszor, ha még a programkínálat bővelkedne is, – hiszen nem kevés értéket tudunk büszkén fel- és megmutatni –, hol van ma 7–800 ember befogadására és ellátásra alkalmas kiszolgálóegység (szálláshely, vendéglátó- és szórakozóhely), a szekcióüléseket összefogottan, egy helyen biztosító épület kellő infrastruktúrával? Tata, úgy gondolom, ezen a ponton már elveszne. Van két felsőoktatási intézményünk: a 2018 szeptemberétől egyetemi rangra emelt Edutus Tatabányán és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem esztergomi kihelyezett Vitéz János Kara. Talán a plenáris a legkisebb gond, azt vihetjük máshova, de 10–14 szekcióban gondolkodva, lehetőleg kiállítóterrel, melyikben van esély bérbe adott termek mellett szekcióni?

Kollégium? Szállás? Tatabányán 90 férőhelyes az Edutus, átépítés előtt áll a Középfokú Kollégium, most újítanak fel egy másik épületet helyette. Megyeszékhelyhez képest kevés a szálloda, a panzió – a városszerkezetből adódóan többségük nehézkesen, időigényesen közelíthető meg még tömegközlekedéssel is. Megyei jogú város néhány étteremmel, sehol egy zenés szórakozóhely, elvértve egy-két kerthelyiség, este 7 után
üres utcák, halott minden.

Esztergomban több a kollégium, habár a felújított Vitéz János Karé is csak 72 férőhelyes. A panzió, egyéb szálláshely Esztergomban több. Az esetleges szekcióhelyszín megközelítése itt sem lehet azonban gondtalan, de legalább van hova este beülni.

Adjuk hozzá könyvtárainkat: hol és hogyan bírja el a létszám, a humánerőforrás, az infrastruktúra a szervezéssel járó plusz terheket a napi szolgáltatás mellett? Amikor a megyei könyvtár évek óta csökkentett létszámban, de közben rárótt és vállalt többletfeladatokkal dolgozik – miközben az épület lassan ráomlik, potyog a hólyagosra ázott vakolat és nagy eső után nedves a vezetőket takaró fal... Másfél éve lebeg felettünk a költözés híre, új könyvtár építését ígérve.

És Esztergom? Évtizede ideiglenes helyen, máig bedobozolt állományrésszel, tehetetlenül, ígéretekkel fékezve. Csoda-e, hogy könyvtárosaink szkeptikusak, kiábrándultak és egyre kevesebbet hajt a tenni akarás és többletvállalás?

Hát a megyei szervezet? Mi sem tartozunk a nagy szervezetek közé. Utánpótlás híján alig ötven fővel, egyharmaduk nyugdíjas. Hányan bírnák az egy éves aktív szervezést, előkészítést? Elegendő lenne-e a segítő kéz? A csapatépítő tréning persze jó dolog, de azt hiszem, alapvetően már a lelkesedés hiányzik.

1968-ban az ország második szervezeteként alakult újjá a Komárom megyei. Negyed év sem kellett a mai létszámhoz, pedig a községek és városok akkor sem voltak egymáshoz közelebb, nem volt mindenki végzett könyvtáros, nem volt napi, azonnali kapcsolattartás. A százegynéhány fő sem volt kevés, úgy tűnik, *Mészáros Antal* mégis szinte egymaga megszervezte. Mégis kellett, hogy legyen valami még akkor, ami ma nincs... Talán a szakma becsülete, az összetartozás, a hit, amit ma nem érzek? Itt, nem. Vagy legalábbis itt kevesebb, mint másutt. Mindenesetre számtalan objektív és szubjektív indok mondatja: a helyzet nálunk még nem érett.

DR. HORVÁTH GÉZA**2018. június**

1.
3i konferencia: könyvek tára, használók tere / Feketsné Kisvarga Anita.- In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018.május/június), p. 28-31. - ill.
2.
A Holnap Magazin antológiájának bemutatóján / Horváth Szabolcs. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p.33-34. - ill.
3.
A polcok "mestere". - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 148. sz. (2018. június 28.), p. 4. - ill.
4.
"A szomódi légtér újra hangos" / Kerekesné Fuli Anikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 18.- ill.
5.
A titokzatos Japán / Tarjánné Tihanyi Tímea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 6. - ill.
6.
A versben minden megvalósul: Gyurkovics Tiborra emlékezünk / Kerekesné Fuli Anikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda.. - 08. évf. 05/06. sz.(2018. május/június), p. 18. - ill.
7.
Alsógatyában, a záporban / Goletz-Deák Viktória. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf.140. sz. (2018. június 19.), p. 1., 6. - ill.
Tartalom: Alsógatyában, a záporban: Tatabányán mutatta be legújabb kötetét Lackfi János költő
8.
Artúr, az erdő hőse és a döntéshozók. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24Óra. - 29. évf. 129. sz.(2018. június 6.), p. 4.
9.
Átadták a Molnár János- és a Zöld Ág díjakat / Goletz-Deák Viktória. - In:Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - - 29. évf. 125. sz. (2018. június 1.), p. 1.-2. - ill.
Tartalom: Munkájuk elismeréseként díjakat kaptak a tanárok: a Molnár János-díjat idén is három pedagógus vehette át
10.
Áttekintés az MKE országos és megyei szervezeteinek tavaszi tevékenységeiről / Kissné Anda Klára. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum]: a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 45-50. - ill.
11.
Az életünk mulandó: élményeket tartalmaz a nyolcadik kötet / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 128. sz. (2018. június 5.), p.5.
12.
Babaolvasó szakmai program 2018. június 22-én / Suller Ildikó Tünde. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 35. - ill.

13.
Bányászirodalom. - In: Kisalföld: a család magazinja: komáromi kiadás. - 73. évf. 144. sz.(2018. június 23.), p. 8.
14.
Beiratkozás. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 125. sz. (2018. június 1.), p. 5.
15.
Cinkék, vidrák - vagyis azok a csodálatos állatok... : Telegdi Ágnes előadásáról / Kristófné Szabó Szerafina. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 23. - ill.
16.
Csökkenhetnek a költségek: alaposan megújíthat a Vitéz Sággy Antal Városi Könyvtár / F. K. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. -- 29. évf. 135. sz. (2018. június 13.), p.4. - ill.
17.
Egy éjjel a kultúra jegyében: a Múzeumok Éjszakája számos érdekes programmal várja idén is a látogatókat / Körtvélyfáy Dina. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 142. sz. (2018. június 21.), p. 5. - ill.
18.
Egy kis néptánc / Varga-Duba Réka. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 7. - ill.
19.
Egyszer volt Budán kutyavásár. - In: Kisalföld: a család magazinja: komáromi kiadás. -73.évf. 126. sz. (2018. június 2.), p. 8.
20.
Elismerés a hétköznapiakban is. - In: Kisalföld: a család magazinja: komáromi kiadás. - 73.évf. 126. sz. (2018. június 2.), p. 9. - ill.
21.
Emlékkötetet mutattak be / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra.-, - 29. évf. 144. sz. (2018. június 23.), p. 3.
22.
Eredményhirdetés. - In: Kisalföld: a család magazinja: komáromi kiadás.- - 73. évf. 126. sz.(2018. június 2.), p. 8.
23.
Esztergom, Comedium Corso 2018 / Hámosné Szőke Anna. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 11-12.- ill.
24.
Fábián Janka történetei / Kissné Anda Klára. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 7-8. - ill.
25.
Fábry Sándor Esztergomban / Walczér Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 138. sz. (2018. június 16.), p. 1., 6. - ill.
Tartalom: Humoros előadásával jókedvre derítette az esztergomiakat: Fábry Sándort 1972-ben rabosították, ezért nem vették fel a jogi egyetemre
26.
Fábry Sándor showman várta rajongóit a könyvtárban / Hámosné Szőke Anna. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 15-16. - ill.
27.
Fábryval zárta fél évét a könyvtár / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 134.sz. (2018. június 12.), p. 1. - ill.
28.
Felhívás és jelentkezési lap / Kissné Anda Klára. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 8. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 52-53.- ill.

29.

Férfikor hajnalán: Huszti Péter könyvéről / Hámosné Szőke Anna. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 10-11. - ill.
30.

Gondolatok Európa védelméről: titkosszolgálati szakértő vendégeskedett a könyvtárban / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 126. sz. (2018. június 2.), p. 5. - ill.
31.

Gyerekprogramok. - In: Kisalföld: a család magazinja: komáromi kiadás.- 73. évf. 148. sz.(2018. június 28.), p. 8.
32.

Gyermeknap a könyvtárban / Körtvélyfáy Dina. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. -- 29. évf.127. sz. (2018. június 4.), p. 1., 2. - ill.

Tartalom: Élményt szereztek: a Mátyás-kvíz nyertesei ajándékokkal tértek haza
33.

Hogy volt...? : operaelőadás Tatán az Angolkertben / Bartók Gertrud. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 43-44. - ill.
34.

Ingyen a könyvtárban. - In: Kisalföld: a család magazinja: komáromi kiadás. - - 73. évf.126. sz. (2018. június 2.), p. 8.
35.

Író-olvasótalálkozó. - In: Kisalföld: a család magazinja: komáromi kiadás. - 73. évf.132. sz. (2018. június 9.), p. 8.
36.

Kalandos hetet zárnak a táborban / K. D. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24Óra. - . - 29. évf. 143. sz. (2018. június 22.), p. 3. - ill.
37.

Kedvezményes beiratkozás. - In: Kisalföld: a család magazinja: komáromi kiadás. - 73. évf.126. sz. (2018. június 2.), p. 8.
38.

Készek a tervek: megyei fejlesztés Nyergesújfalun. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 147. sz. (2018. június 27.), p. 4. - ill.
39.

Ketten megérdemelten kaptak kitüntetést / P. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra.. - 29. évf.133. sz. (2018. június 11.), p. 3.
40.

Kiállítás nyílik. - In: Kisalföld: a család magazinja: komáromi kiadás. - 73. évf. 129. sz.(2018. június 6.), p. 8.
41.

Kis szavalók nagy napja / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 37-38. - ill.
42.

Könyvtárba, kuflik! : Dániel András volt a vendégünk / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 37. - ill.
43.

Könyvtári jó gyakorlatok és környezettudatosítás a XXV. Érsekújvári Szakmai Napokon / Kissné Anda Klára. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 50-51. - ill.
44.

Könyvvásár. - In: Kisalföld: a család magazinja: komáromi kiadás. - 73. évf. 132. sz. (2018.június 9.), p. 8.

45.
Kőrösy László-könyvbemutató / Hámosné Szőke Anna. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 12-14. - ill.
46.
Lökd ide a sört! / Mórocz Károly. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 139. sz.(2018. június 18.), p. 1., 6. - ill.
Tartalom: Tatabányán nem haboztak sokat a sörök kóstolói: fergeteges volt a hangulat péntektől vasárnapig az Árpád téren
47.
Makettet is készítettek: interaktív vetélkedőt is szerveztek az iskolásoknak. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 131. sz. (2018. június 8.), p. 4.- ill.
48.
Megyei fejlesztés: korszerű épületek. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24Óra.. - 29. évf. 135. sz.(2018. június 13.), p. 4. - ill.
49.
Mese, mese, mátká / Petrik J. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. -- 29. évf. 128. sz. (2018.június 5.), p. 1., 2. - ill.
Tartalom: Mintegy háromszázan olvastak saját örömeikre: a Mese, mese,mátká és az Olvasd velünk...! Vetélkedő legjobbjait jutalmazták
50.
"Nemzetiségkutatás és helytörténet" 2. : szakmai nap az Országos Idegennyelvű Könyvtárban / Bartók Gertrud. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 39-40. - ill.
51.
Nyitott Kapuk 2018 / Nász János; Varga-Duba Réka. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 5.- ill.
52.
Okostelefonokról és tanulást segítő alkalmazásokról a kistelepüléseken / Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 25-27. - ill.
53.
Olvasólámpa. - In: Kisalföld: a család magazinja : komáromi kiadás. - 73. évf. 126. sz. (2018.június 2.), p. 8.
54.
Program: Tata. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 128. sz. (2018. június 5.), p. 5.
55.
Programok: Tatabánya. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 147. sz. (2018. június 27.), p. 5.
56.
Rendhagyó irodalomóra. - In: Kisalföld: a család magazinja: komáromi kiadás. - 73. évf.132. sz. (2018. június 9.), p. 8.
57.
Röviden az Olvasólámpa idei első félévi programjairól / Nagy Edit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 8. - ill.
58.
Sajnos csökken az olvasók száma. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra.- 29. évf. 129. sz. (2018. június 6.), p. 4.
59.
Sajtófigyelő: 2018. május / Bartók Gertrud [összeáll.]. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 54-60.
60.
Sajtófigyelő: 2018. június / Bartók Gertrud [összeáll.]. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 60-61.

61. Slam Poetry júniusban / Horváth Szabolcs. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 9. - ill.
62. Szakmai konferencia Tatabányán / Mikolasek Zsófia; Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum]: a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p.20-22. - ill.
63. Szécsi Margitot idézte meg a színésznő / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 134. sz. (2018. június 12.), p. 5. - ill.
64. Szorgos tavasz és nyárelő / Suller Ildikó Tünde. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 35-36.- ill.
65. Tanfolyamot indítanak. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 131. sz. (2018. június 8.), p. 4.
66. Tehetséghely / [Walczer Patrik]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 142. sz.(2018. június 21.), p. 4. - ill.
67. Tücsökzene / Varga-Duba Réka. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08.évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 24. - ill.
68. Új könyvek a polcokon / [Fenyvesi Károly]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra.. - 29. évf. 135. sz. (2018. június 13.), p. 4.
69. Varrókör. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 143. sz. (2018. június 22.), p. 4.
70. "Vitézek, mi lehet ez széles föld felett szebb dolog az végeknél...?" / Kerekesné Fuli Anikó. - In: - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 08. évf.05/06. sz. (2018. május/június), p. 19. - ill.
71. XXVII. Történetész konferencia Komáromban / Bartók Gertrud. - In: Kemlib[Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 08. évf. 05/06. sz. (2018. május/június), p. 40.- ill.
72. Zöld Ág-díjas a tatabányai megyei könyvtár ökológiai szakreferense / Kissné Anda Klára. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 8. évf.05/06. sz. (2018. május/június), p. 4-5. - ill.

HORVÁTH GÉZA

2018. július

1. Balesetben elhunyt a 2015-ös barokk pár : szörnyű tragédia -hazafelé az egész család bennégett az autóban. - In: Kisalföld: a család magazinja: komáromi kiadás.. - 73. évf. 176. sz. (2018. július 31.), p. 1. , 5. - ill.
2. Egy hónapra bezárják a könyvtárat: betűk között: 2017-ben 12 ezer 184 személyes és 9 ezer 485 elektronikus látogatója volt az intézménynek / Sári Evelyn. - In: Kisalföld: a család magazinja: komáromi kiadás. - 73. évf. 157. sz. (2018. július 9.), p. 8. - ill.
3. Értékmentés Dorogon: bemutatták Leányvár kulturális sokszínűségét / W. P.- In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 153. sz. (2018. július 4.), p. 5. - ill.

4.

Könyvek a strandon. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 156. sz. (2018. július 7.), p. 2.

5.

Nem lenne újra húsz éves Lackfi János. - In: Ami Tatabányánk: Tatabánya Város Önkormányzatának magazinja. - 08. évf. 07. sz. (2018. július), p. 13. - ill.

6.

Összefogás. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 156. sz. (2018. július 7.), p. 4.

7..

Papírszínház lesz a mesélés: [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 175. sz. (2018. július 30.), p. 4.

8.

Sikersen pályázik és fejlődik a városi könyvtár: "közösségi internet hozzáférési pontok fejlesztése szolgáltatási portfóliójuk bővítése" / N. T.- In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 29. évf. 164. sz. (2018. július 17.), p. 3. - ill.

Anyaggyűjtés lezárva: 2018.08.17.
